

DOMAČA UMEETNOST
NAJ SLUŽI RESNICI

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

APRIL - ST. 4. 1961, XXXV.

Z misijona slovenskih šolskih sester v središču Južne Amerike med Čulupi Indijanci. Zgoraj, skupina indijanskih katoličanov, spodaj, pri zabavi med otroci.

V SVETLOBI KRIŽA

Danes je vodilna misel misijonskega dela: Lotiti se najnujnejšega! Dobro je vprašati se, na kateri način? Kaj bi nam pomagalo hlastanje po vseh prilikah za navidezno rast Cerkve, če bi nam manjkalo glavno? Najvažnejše je, da na vsak S. O. S. Cerkve odgovorimo s Kristusom in kot Kristus.

S KRISTUSOM

“Brez mene ne morete nič storiti,” je jasno povedal Veliki misijonar. Toda, kjer je Kristus, tam je križ, tam žrtev in trpljenje. Ne pozabimo, da je misijonsko delo v zaledju ali na misijonskih poljih osvajanje postojank za božje kraljestvo. Satan ne pusti kar tako, da ga mi izpodrivamo. Nasprotuje nam očitvidno ali prikrito. Zato težave, zapreke, nerazumevanje, pomanjkanje sodelovanja, gmotnih sredstev, trpljenje itd.

Kjer je trpljenje, tam je k sreči križ, vir moči. Zato je vsakemu misijonarju tako drag tisti mali misijonski križec, spomin na dom, ko je vse svoje življenje posvetil rasti sv. Cerkve. — Kadar je od vseh zapuščen, je Križani z njim. Ko je potr, mu je pogled na Križ vir tolažbe in miru. Sredi bojov z močmi pekla mu križ sije v žaru velikonočne zmage. Če omaguje, postane Križani njegova moč: dá mu svoj dinamizem.

Ni križa brez Križanega. Ta pa je večni osvajalec in zmagovalec. Pred 20 stoletji je On, glava skrivnostnega telesa, premagal satana na Kalvariji. Danes isti Kristus nadaljuje odrešilno delo po svojih udih, tistih, ki se mu dajo popolnoma na razpolago s svojim telesom in svojo dušo. Po njih dopolnjuje, kar še nedostaja Njegovim bridkostim za sveto Cerkev.

Dati samega sebe, a na pol, je težka odgovornost pred Bogom in pred človeštvom. Naš “ne” zavira božje delo in premnogim zapira pot do zveličanja. “Da” popolne predaje, je kakor dvig zatvornic: studenci milosti se razlijejo na duše. In Skrivnostno Telo Kristusovo raste in se razvija.

KOT KRISTUS

Kristus je trpel od trenutka, ko se je rodil v jasliah, do poslednjega utripa na križu. Poznal je begunsko pot, nasprotovanje svojih rojakov, ne hvaležnost onih, katere je obsipal z dobrotami norčevanje in zalezovanje. Bil je lačen, truden in ni imel kamna, kamor bi položil svojo glavo. — Potem pride Veliki teden: Getsemani, izdajstvo. Občutil je vso grozo boja med naravo, ki trepeta, in voljo, ki odloča: “Oče, ne moja, ampak Tvoja volja!” Telesno trpljenje je neizmerno. Pridruži se mu še dušno: “Moj

Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil?" V tem groznem položaju ga muči še žeja po dušah. "Sitio! — Žejen sem!"

Oče je hotel trpljenje svojega Sina. Trpljenje, žrtev, križ, vse to je postalo bistveni pogoj našega odrešenja. Isti Oče hoče, da trpimo tudi mi: udje Skrivnostnega telesa in skromni sodelavci za zveličanje sveta. Uspeh našega dela ne zavisi samo od naše prisotnosti pri misijonskem delu, od naših zgledov, ampak tudi od naše samoopovedi in naše požrtvovalnosti, s katero nosimo svoj križ za Jezusom.

Misijonsko delo je vir žrtev. Sv. oče Janez XXIII. prosi: "Samoopoved je najbolj učinkovito sredstvo za to, da privedemo duše h Kristusu." Ni treba žrtev iskati. Za nas je najbolj koristno in po božjem načrtu, da sprejmemo, kar nas zadene: brezbržnost duš, nerednost, težave, ki jih imamo pri stiku z dušami, težave s klimo, dolga pota, vožnje z več ali manj udobnimi prevoznimi sredstvi, pa vrata, ki se zaloputnejo za teboj... Naša volja se mora z žrtvami sprijazniti: To je prvi korak proti oltarju. Iz srca naj privre: "Suscipe pro mundi salute! — Sprejmi za zveličanje sveta!" V zameno za to v teku dneva neštetokrat ponovljeno darovanje bo božji blagoslov rosil na misijonsko delo.

Učimo se od Male Cvetke: trpeti in žrtvovati s pesmijo v srcu in s smehljajem na ustnih. — Pred leti je zatrdil belgijski kardinal: "Veselih apostolov-misijonarjev potrebuje svet!"

MARIJA

Kitajski otroci na otoku Formozi so se zatekli na misijon.

MISIJONSKA CERKEV V INDIJI

ORIS, KI GA JE NAPISAL INDIJSKI KARDINAL GRACIAS

Biti kristjan pomeni biti apostol; krščanstvo je po bistvu misijonsko in ne more biti drugačno, če naj bo zvesto Gospodu, ki je rekel: "Oznanjajte evangelij vsemu stvarstvu." Člen 25 indijske ustave jasno določa, da ima vsakdo — "v mejah javnega reda, pravnosti in zdravstva" — enako pravico do izpovedovanja, izvrševanja in razširjanja vere. V nedavnem razpravljanju o predlogu za zakon, ki bi prepovedoval spreobračanje in ki je bil končno zavrnjen, je notranji minister določno izjavil, da so islam, krščanstvo, Zoroastrovo verstvo prav tako indijske vere kot hinduizem; da ni imeti za tujo nobeno veroizpoved z vesoljstvenim poslanstvom; da se misijonarji ne predajajo nezakonitim dejanjem; da je krščansko misijenstvo opravljalo službo človeštvu; da je bilo to delovanje eno njegovih največjih prispevkov svetu. Zaključil je s pohvalo misijonarjem ki so vršili s oje delo za dvig bednih množic.

Zgodovinsko ozadje

Ne da bi napisal zgodovinsko razpravo o misijonskem delu v Indiji, bo koristno, če se ozremo na ozadje zadnjih petdesetih ali šestdesetih let; tako bomo razumeli pogloblitve tokove v sedanjem misijonskem prizadevanju.

Prvi del 20. stoletja je bila doba silnega pomena za Indijo. Tedaj se je prebudil in postopno razvijal indijski nacionalizem; se je bila nenavadna bitka za neodvisnost pod Gandijevim vodstvom; je prišla svoboda; se je v Indijski Zvezi spojilo nad 500 fevdalnih držav; je nastala indijska ustava; sta se začeli in končali obe svetovni vojni; smo doživeli komunistični režim v Kerali. Sredi tega vrtnca važnih dogodkov so v mnogih pogledih katoliški misijoni v Indiji bolj napredovali, zlasti po l. 1920, kot kdajkoli v svoji zgodovini. Število katoličanov je naraslo od slabih dveh milijonov v letu 1900 do 5 milijonov v letu 1950 in 5,744.000 l. 1958; to je lep porast po azijskem misijonskem merilu, pa hudo počasen po afriškem merilu. Bolj važen kot številna rast je bil znatni razvoj indijanizacije misijonskega osebja — hierarhije duhovščine, redovništva. Ako se spomnimo, da je bil prvi indijski škof latinskega obreda imenovan šele l. 1921, moremo oceniti napredek v dejstvu, da je danes 45 indijskih škofov (vključno s vzhodnega obreda) med skupnim številom 77 (vključno pomožne škofove). Medtem ko je bilo l. 1901 1.580 indijskih duhovnikov, največ po zapadni obali, jih je bilo l. 1958 4.977, to je več kot 75 % celotnega števila duhovnikov. Podobno je 70 % vseh bratov in 88 % redovnic — teh je vseh skupaj 18.404! — indijskega rodu.

Znaten napredek

Ta znatni napredek izpričuje zdravo, zavestno politiko, ki jo vodi Cerkev, in stvarno gledanje na smoter misijonskega dela. Odkriva življenjsko silo vere v mnogih skupnostih, ki so sicer kaj raznorodne; razcvet svežega misijonskega duha med starimi katoliki v Malabaru in blagoslov duhov-

niških in redovniških poklicev med novimi kristjani v Chota Nagpur. Ne-
dvomno je največ obetajoči činitelj stalnosti in razširjanja v prihodnosti.
Izpričuje tudi načrtnost hierarhije in redov v postavljanju semenišč, no-
viciatov, šolskih zavodov po vsej Indiji.

Ta napredek je deloma tudi učinek in izraz velikega napredka katoli-
ške vzgoje v Indiji v zadnjih štiridesetih letih. Sedaj obiskuje katoliške
šole in ustanove nad 1.000.000 učencev od katerih je dobra polovica
katoličanov.

Število katoliških bolnišnic, dispanzerjev in zavetišč za otroke je moč-
no naraslo, posebno po dosegu neodvisnosti. Smo pa še pred mnogimi nuj-
nimi potrebami. Upati je, da se bo končno uresničil načrt za "Katoliško
zdravniško učilišče", kar je bila želja dolga leta. Potem bo mogoče mnogim
katoliškim laikom in ženam več kot do zdaj, in sestram, da prejmejo ce-
lotno medicinsko izobrazbo; pomanjkanje le-te je sedaj resna ovira pri
širjenju zdravniškega dela. Na tem področju nismo storili toliko kot
protestanti.

Apostolat v družbenem redu in med izobraženstvom

Cerkev se giblje s časom; tako se je po več pokrajinah začelo novo de-
lovanje raznih vrst, zlasti v družbenem redu, kot n. pr. socialni tečaji in
delovanje v katoliških univerzitetnih ustanovah. Socialni inštituti izdajajo
spise o družbenih vprašanjih; delovati začinjajo skupine socialnih de-
lavcev. Za sedaj je to le šibak poskus, vendar je v pravi smeri. Druga de-
javnost, ki se je pričela šele pred enajstimi leti, je apostolat anketiranja,
neposreden in zelo priporočljiv način za predstavitev Kristusa in Njego-
vega nauka indijskim izobražencem. Dal je že lepe sadove v Indiji in se je
razširil v druge dežele daljnega Vzhoda. Tudi izdaje Družbe za katoliško
resnico v Tiručirapalli so dragocen prispevek tej vrsti apostolata, ki je
bila predolgo zanemarjena.

Omeniti je osamljene, a hvale vredne poskuse v apostolatu za izo-
braženstvo — "Šanti Bhawan" v Kalkuti, ponekod pa "Ašram". So to še
slabotni poskusi na področju, ki je bilo doslej zapuščeno. Škofje spodbujajo
Katoliško akcijo in laični apostolat; Marijina legija, kongregacije in po-
dobne družbe se posvečajo koristnim nalogam. Izvrstno delujejo Ksaverijeve
družbe in odbori, katerih namen je, doseči pametno enotnost ciljev in me-
tod v upravi šol in vseučiliščnih ustanov; prav tako tudi Zveza akademikov.
"Indijska katoliška družba", ki so jo ustanovili laiki z namenom, do-
seči pravice za katoličane, je bila zelo koristna v boju proti komunistični
tiraniji v Kerali, pa tudi v obrambi temeljnih pravic katoličanov v Mad-
hya Pradeš in drugod.

Vseindijsko katoliško gibanje proti komunistični strahovladi v Ke-
rali, ki je združilo vse indijske katoličane, je bilo sijajen izraz solidarnosti
katoličanov v Indiji. Za katoličane v Kerali pa je pomenilo krepko podporo,
tako da so se povzpeli do višine, ki jo je terjal položaj, in dobili zgado-
vinsko bitko brez nasilja.

Razlogi za upanje

Koristno bo, če na kratko navedemo dejstva, ki jih proti pričakovanju
moremo imeti za ugodna evangelizaciji. Obe svetovni vojni sta potrdili
— ob vseh večjih nesrečah, ki sta jih povzročili — modrost stalne, tudi

Slovenski in hrvatski misijonarji-jezuiti v Indiji zbrani na 50-letnici redovnega življenja br. Miška Schmida (v sredi). Stojе od leve na desno: Vidmar, Bilić, Lukčan; sede od leve na desno: Udovč, Demšar, Schmid, Vizjak in Drobnič.

pospešene indijanizacije misijonskega osebja in sta prepričali najbolj starokopitne ali najbolj zadovoljne misijonarje, da je potrebno z vso resnobo napredovati v tej smeri. Nauk ni bil zaman. Nagla podelitev neodvisnosti Indiji l. 1947 je bila, kolikor zadeva misijonstvo, poseben blagor, za katerega ne moremo biti dovolj hvaležni. Če bi se boj zavlekel, bi prišli misijonarji v zelo težek položaj. Tako pa je bila smer jasna in nihče ni mogel oklevati. Podobno bi mogla proglašitev ustave v nekrščanski državi, kot je Indija, silno škodovati misijonskemu delu, v resnici pa mu je postala ena glavnih rešilnih desak. Predvsem je ustava postavljena skoro izključno na krščanska načela. Dalje izrecno podeljuje vsakomur pravico do izpovedovanja, izvrševanja in širjenja njegove vere. Manjšinam, ki se opirajo na vero, omogoča, da ustanavljajo in vodijo šole po svoji izbiri in da prejemajo državno pomoč. Človeško dostojanstvo je v ustavi odkrito priznano; zavrnjena so protidružbena načela, ki mu nasprotujejo. Dramatična akcija, s katero je Sardar Patel v par mesecih odpravil stotine fevdalnih držav, je po določbi božje previdnosti odprla nova misijonska polja, ki so bila doslej misijonarjem čisto zaprta. Misijonarji v Indiji imajo dosti razlogov za hvaležnost Bogu in indijskim politikom. Nasploh so bile najvišje oblasti, ki vodijo politiko indijske zvezne države, katoličanom naklonjene. Visoke

osebnosti so nesebično večkrat pohvalno omenile človekoljubna dela, ki so jih opravili krščanski misijonarji. Naj bodo ta zunanja znamenja dobre volje še tako omahljiva — ne dá se zanikati, da je dobro voljo najti v mnogih važnih krogih, in misijonskemu delu je to koristilo.

Katoliški šolski sistem

Nobeno poročilo o Cerkvi v Indiji ne more biti popolno, če ne omenja njenega šolskega sistema, ki je edinstvena značilnost njenega apostolata v tej deželi. Več kot stoletje je bila vzgoja ena največjih skrbi Cerkve v Indiji in bistven del njenega misijonstva. Nastala je mreža šol in zavodov — njena tolažba in opora. Te ustanove predstavljajo največji prispevek Cerkve kulturni blaginji in napredku države in odlično silo za odpravo nevednosti in predsodkov ter za pripravo duhov, da priznajo pravice katoliške Cerkve.

Širokosrčna vladna politika je omogočila Cerkvi, da je ob izdatni državni pomoči zgradila šolstvo, ki mu morda ni para v nobeni državi, kjer tvorijo katoličani tako neznatno manjšino prebivalstva. Res pa je, da se mora Cerkev včasih trdo boriti za svoje ustavne pravice.

Ni mogoče podati več kot kratek očrt velikanskega dela, ki so ga opravili katoliški misijonarji na vzgojnem poprišču z oblikovanjem umske in npravne rasti mladega rodu v Indiji. Vzgojne vrednote so i kvalitativne i kvantitativne; tudi v kvantitativnem pogledu je katoliška vzgoja šla vstric s hitrim porastom šolstva v zadnjih letih. V katoliških rokah je v Indiji 58 univerzitetnih kolegijev, 6.176 šol in 145 tehničnih in industrijskih učnih zavodov, ne da bi omenili številna učiteljišča. Število učencev po teh ustanovah je naslednje: 31.985 v univerzitetnih kolegijih, 104.083 v ostalih šolah. Učnega osebja je po statistiki iz l. 1956 40.000, od tega 9.400 duhovnikov in redovnic. Za drobno manjšino komaj en odstotek celotnega prebivalstva, je to izreden dosežek, ki ga je lažje vrednotiti oziraje se na silno prizadevanje Indije, da razširi in prenovi svoj šolski sistem in odpravi nepismenost, saj je še danes 80 odstotkov njenih 400 milijonov prebivalcev nepismenih.

Visoka kvaliteta katoliškega šolstva

Predvsem kvaliteta katoliškega pouka je privlačila in še privlači — kljub nekaterim poskusom, da ga očrnijo — vedno večje število učencev v katoliške učne zavode. Dasi prejemajo ti zavodi državno podporo in se morajo prilagoditi vladnim in univerzitetnim določbam o priročnikih, učnih načrtih, šolskih knjigah itd., temelje na najboljših katoliških vzgojnih načelih in so prežeti s pravim katoliškim duhom. Njihova npravna višina in učna učinkovitost sta jim pridobili dober glas po vsej državi; povsod se odlikujejo med drugimi zavodi, katerih okamenela laična vzgoja in iz nje izhajajoča slaba disciplina resno vznemirjajo voditelje države.

Voditelji in drugi javni delavci so pogosto naravnost izrazili občudovanje katoliških ustanov. V svojih "Spominih" je Rabindranath Tagore, veliki indijski pesnik in Nobelov nagajenec, opisal svoje prva šolska leta v zavodu sv. Frančiška Ksaverija v Kalkuti in omenil, kakšno osebno zanimanje so imeli redovniki za svoje učence. Kadarkoli se jih je spomnil — tako je trdil —, je bilo, kot da bi vstopil v "molčečo prisrčnost božjega hrama".

Veliki doprinosi katoliških ustanov

Katoliška šola ali univerzitetni kolegij je Indija v malem — prerez različnih ras, kast in verovanj tega ogromnega skoro — kontinenta. Ni bil najmanjši doprinos katoliških ustanov ta, da so podrle ograde predsodkov in razlik in tako postale močno orodje za utrjevanje edinosti med raznorodnimi silami v državi; za zmago nad škodljivimi pojavi sistema kast in komunalizma, ki so jih voditelji tako često dolžili kot pogubo za deželo.

More se reči, da se je Cerkev v svoji dolgi zgodovini nekoliko prilagodila svetni civilizaciji. Kako bi mogla Cerkev sprejeti duha "ghetta" in temu primernega ravnanja v deželi, kot je Indija, kjer gre prebivalstvo v 400 milijonov in je katoličanov le 5 milijonov in pol? Kako bi drugače mogla vplivati na človeško družbo? Kako bi drugače videla, da je univerzitetni kolegij neposredna priprava za ta svet da ljudi iz sveta usposobi za svet? Kako bi drugače izpolnila svojo jasno misijonsko odgovornost, da spreobrne naše zelo sposobne izobražence in znanstvenike, ki morejo vstopiti ("vthotapiti se", če hočete) v naše svetne ustanove — univerze, časopise itd. — in braniti svojo stvar z lastnimi nekatoliškimi tovariši? Res je, da se posvečamo šolstvu v duhu apostolata, ne pa nujno pridobivanja. Katoliški zavodi so središča razsvetljenstva in ustanove za reševanje duš, kjer je učna snov obvarovana pred zavajajočimi primesmi, kjer najdejo gojenci zaščito pred zavijanjmi in laskanjem brezbožnega razumarstva in dobi mladi razum to, kar mu bo koristilo na njegovi kratki poti skozi ta svet. Naši višji zavodi pomagajo dijakom, da si zagotove — po nauku kardinala Newmana — prav poučen razum jasnovidnost, bistrino, modrost, razumno samoobvladanje in mirnost. Tudi če našim zavodom ni vedno dano, da izšolajo odlične znanstvenike in druge izobražence, so pa gotovo dobro pripravljene za nalogo, ki v demokraciji ni nič manj važna, da namreč dvigajo raven vednosti med ljudmi.

Ni razloga za samozadovoljstvo

Gotovo moramo biti hvaležni za marsikatero uspehe, nimamo pa pravice niti razlogov, da se predamo samozadovoljstvu ob dosežkih ali da zapremo oči pred sedanjo stvarnostjo ali bodočimi problemi. Številčni porast katoličanov se more zdeti zadovoljiv, ako pa pomislimo, da štejejo protestantski misijonarji, ki so prišli v Indijo mnogo kasneje kot katoliški, enako število spreobrnjenecv kot katoliški, ostane malo prostora za samozadovoljstvo. Pritegniti je še sledeče dejstvo: dasiravno pripada velika večina protestantskih in katoliških spreobrnjenecv zadnjega časa znamenovanim kastam in plemenom ali drugim zaostalim razredom, vendar morejo protestanti pokazati večje število spreobrnjenecv 19. stoletja iz višjih slojev. Nimamo pravice ne vzroka za samozadovoljstvo, ko opazujemo vznemirljive množične prehode stotisočev hinduistov v budistično vero, medtem ko so spreobrnitve v katolicizem, če vzamemo Indijo v celoti, le potoček. Trditi moremo, da ne čutijo še vsi misijonarji v Indiji nujnost hitrejšega in krepkejšega napredovanja in širjenja. Ribarjenje zgolj s trnkom nas ne bo pripeljalo nikamor.

- A). Preveč misijonskih predelov nima katehistov ali jih ima premalo. Katehisti "ad paganos" so, po vsem sodeč, nepoznani mnogim misijonarjem.
- B). Kar se tiče severne Indije, je ozemlje, dodeljeno posamezni škofiji, dosti preobsežno in prebivalstva preveč za peščico duhovnikov v škofiji. Kako more dvajset duhovnikov delovati med 15.000.000 ljudi na ozemlju 20.000 kvadratnih milj? Potrebno je, ali da se sedanje število duhovnikov

podeseteri, ali — še bolje —, da se odreže del škofije in izroči drugi, sveži skupini misijonarjev.

C). Po mnogih krajih so misijonarji podvrženi močnemu, celo nasilnemu odporu bojevnih organizacij, kot so Reformatorji Arya Samaj, konservativni hinduisti, Borci Raštra Swayam Sevak Sangh.

Č). V splošnem se osrednja vlada ne vmešava v misijonsko delo razen pri potnih dovoljenjih. Ta omejitev, ki so jo uvedli pred nekaj leti je porazna za marsikatero škofijo, v kateri večina osebja še ni indijska.

D). To nas vodi k novi oviri v severnih indijskih škofijah: pomanjkanje domačih duhovniških poklicev. V mnogih škofijah na severu je število katoličanov tako majhno, da za dolga leta ni upanja, da bi iz tamošnjih katoliških družin zraslo zadostno število poklicev, če jih bo sploh kaj. Bodočnost takih škofij je torej temna. Včasih okušajo nekateri misijoni v določenih državah zelo močno nasprotovanje oblasti. Tako n. pr. se je l. 1953 začela v Madhya Pradesh načrtna in strupena časopisna gonja proti misijonarjem in se razširila po vsej Indiji. Določeno obliko je dobila na enem misijonskem odseku, ko so duhovnike in odlične katolike dolžili zločinov, privlekli na dan očitke proti kristjanom itd.; vse to je prišlo do viška. Ko je vlada države Madhya Pradeš imenovala odbor Niyogi, da preišče delovanje krščanskih misijonarjev. Poročilo tega odbora so uradno spravili v arhiv.

E). Med težavami, s katerimi se bori misijonsko delo v Indiji, je največja grožnja materializma kot posledico modernizacije in industrializacije dežele; vladno propagando za take zadeve kot nadzorstvo nad rojstvi in sterilizacijo. Druga nevarnost je komunizem.

F). Za problem pomanjkanja duhovništva je edina rešitev v pozivu tistim indijskim škofijam, ki imajo ali morejo imeti nadštevilske duhovske poklice.

Zaključek

Sklepamo ta pregled z omembo dveh važnih dogodkov, ki sta povzročila, da je prišlo do vzporeditve naše cerkvene dejavnosti: to sta bila svet katoliških indijskih škofov in prvi plenarni zbor v Indiji l. 1950. Zbor je pripomogel, da se je ustvarila krepka vez med člani hierarhije na severu in jugu, latinskega in vzhodnega obreda. Razen tega predstavljajo zbrani odloki zbora pravo zakladnico; bili so plod mnogega preučevanja, mirnega posvetovanja, modrega vodstva in molitve; sestavljajo mogočen zbornik varnih navodil za škofovsko delovanje. Svet katoliških indijskih škofov je bil ustanovljen l. 1944. Plenarni zbor ga je pooblastil, naj nadaljuje z delom in prevzame skrb za katoliške zadeve raznih področij za vso Indijo. Plenarni zbor mu je naročil, naj se posveti vprašanju laičnega apostolata; naj poišče pota in sredstva za uspešnejše širjenje vere; naj izbere praktične načine, kako udomačiti med nekristjani cerkveni družbeni nauk; naj varuje naše temeljne pravice v šolstvu in zagotovi, da bodo naše ustanove vedno bolj uspešne; končno, naj poda vernikom jasne in izčrpne smernice glede programov političnih strank, kolikor se tičejo vere ali npravnosti. V zgodnji jeseni l. 1960 bo (je že bilo) zborovanje vseh indijskih škofov — vrši se vsakih pet let — v Novem Delhiju pod predsedstvom kardinala Agagianiana, prefekta svete kongregacije za širjenje vere.

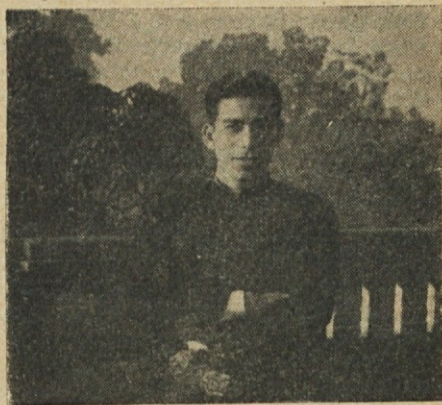
(Worldmission, jeseni 1960, 11. knjiga, 3. števec, str. 11-20. — Prevedel

Alojzij Geržinič

GOMEZ TOMAŽ IZ INDIJE

SLOVENSKE ŽRTVE ZA VZGOJO DOMA- ČEGA KLERA V MISIJONIH

Poroča Karel Wolbang C. M.
U.S.A.

Teško je bilo nad 29-letno delo v zlatem rudniku in vendar se je končno izpolnila družini Jožefa Wintarja želja, da bi prevzela vzdrževanje takega domačega bogoslovca v misijonih. Ko sta prvoletno vsoto poslala, sta v pismu zapisala: "Torej, hvala Bogu, danes Vam pošljemo naš zadnji obrok 50 dolarjev. Rada bi bila že prej ali nikakor nama ni bilo mogoče. Saj razumete, kako je s to malo plačo, kar mož zasluži. A hvala Bogu, da se nama je le izpolnila želja, ki sva jo tako dolgo nameravala uresničiti. Samo da bi nam Bog dal zdravja, pa bomo že kako nadaljevali. Kadar boste dobili kako pismo, nam boste gotovo sporočili. Saj vemo, da boste za nas vse najbolj prav uredili."

Nedavno so kar na veliko odpuščali iz rudnika rudarje in tudi gospod Jože je bil med njimi. Po 29 in pol letih dela na cesti brez vsake pokojnine. Poleg tolažbe, da sta oba otroka doštudirala in v službi, je prišlo še zahvalno pismo njihovega vzdrževanca iz škofijskega bogoslovja v Ranchiju, Indija. Thomas I. Gómez, ki tam študira za svetnega duhovnika kalkutske nadškofije, sam sebe predstavi. Kako mora biti v dušah njegovih dobrotnikov toplo, če pomislijo da pomagata do najbolj vzvišenega poklica mašništva fantu, ki ima mnogo manj materialnih dobrin, kot jih Bog nam vsem skupaj dnevno daje! Takole bogoslovec Gómez piše v svojem prvem pismu:

"Dragi dobrotnik!

Priznati moram, da je bilo zame presenečenje, ko sem bil obveščen, da ste pripravljeni podpirati me pri dosegu mojega cilja: mašništva. Ne morem si kaj, da ne bi izrekel zahvale Bogu za to milost. Zahvaljujem se Vam za to velikodušnost in prepričan sem, da Bog ne bo nehal rositi svoj blagoslov na Vas.

Dasiravno živimo daleč vsaksebi z morji vmes, ne smemo ostati drug drugemu tujci. Gotovo Vas bo veselilo slišati nekaj o meni.

Rodil sem se in zagledal luč sveta 25. julija 1935. Po treh dnevih sem

bil krščen in mati mi je odločila ime Tomaž. Moj oče je bil tiste dneve ravno na ladji blizu Mount Madras. Iz pristanišča je obiskal znamenito mesto, kjer je bil mučen sv. apostol Tomaž po svojem prihodu v Indijo. Tako sem jaz dobil svoje ime po velikem apostolu Indije. Dasi sem bil rojen v Kalkuti, so moji starši po rodu iz Dacce, ki je sedaj del Vzhodnega Pakistana. Sam sem bil tudi vzrejen in vzgojen v Kalkuti. Naša družina šteje in je blagoslovljena s 6 otroki: tri sestre in trije bratje. Vsi, razen najmlajšega brata, so starejši od mene. Tako sem predzadnji otrok v družini.

Izhajam iz bengalske družine. Tako je moj materni jezik bengalščina. Dasi so vse moje sestre in bratje študirali v angleških srednjih šolah, govorimo doma vsi bengalščino.

V našo farno šolo sem začel hoditi pet let star l. 1940. L. 1942 sem prejel prvo sv. obhajilo. Med drugo svetovno vojno sem začel obiskovati St. Lawrence High School, ki je bila 1944. uporabljena za vojaške namene. Tako smo bili nekaj časa doma brez šole. Leta 1945 sem se priključil St. Anthony's High School in leta 1956 sem delal končne izpite, potem ko sem dokončal vse razrede.

Moja želja postati duhovnik je zorela v meni od otroških let. Še se spominjam dni, ko so me dobre sestre učile ministrirati pri sv. maši in mi vedno govorile o duhovniškem poklicu. Rad sem pri sv. maši stregel, tako da sem z veseljem hodil 2 milje do samostana, kjer sem lahko ministriral. V družini so starši tudi neprestano molili, da bi Bog koga izmed nas otrok poklical v svojo službo.

Ko sem nekega dne staršem zaupal, da bom v kratkem zapustil dom in šel v semenišče, so bili tako srečni, da so solze veselja drsele z njihovih lic. Dejali so mi: Tomaž, Bog nas je blagoslovil res čudovito in nas uslišal, saj smo za to mi vsi dolgo molili. — Vem, da je bila zanje to žrtev, ker so imeli do mene veliko ljubezen. A kaj večjega bi mogel Bog družini dati, kot je duhovniški poklic za sina? Duhovnik, vez med Bogom in ljudmi. Moji starši niso z ničemer štedili in so poskušali osrečiti me. Leta 1956 sem srečal tedanjega nadškofa v Kalkuti dr. F. Perrierja S. J. Bil je zelo prijazen in me je sprejel v svojo nadškofijo. Ker sem latinski že znal, me je poslal za študij filozofije v St. Albert' College. Tri leta sem študiral filozofijo. V drugem letniku filozofije me je doletela žalostna vest, da je moj oče umrl. Zelo me je prizadelo. Toda božja pota niso človeška pota.

Leta 1959. sem v juniju začel s študijem teologije. Trenutno sem v drugem letniku bogoslovja. Doslej sem že prejel tonzuro in dva nižja redova. 7. marca 1961 bom prejel še ostala dva nižja redova. Če bo šlo vse po sreči, bom z božjo pomočjo in po božji milosti posvečen v duhovnika v decembru 1962. Priznati moram, da sem vsa ta leta prejel veliko pobude od mojega ljubljenga škofa Perrierja. Njegova pisma so prinašala luč v mojo dušo. Navdihovala so nas za vse dobro in plemenito. Moj razum je črpal jasnost iz njegovih pisem in njegovo življenje, ki ga je tako nesebično žrtvoval za naše dobro, je še vedno inspiracija vsem, ki ga poznamo. Še sedaj, po svojem odhodu v pokoj, je mnogim v spodbudo, vzor in posnemanje. Njegov naslednik je nadškof dr. Vivian Dyer, ki se zelo zanima za svoje bogoslovce.

Naj Vam za konec pisma še malo nakažem naše farno življenje. V Kalkuti imamo 17 farnih cerkva in mnogo misijskih cerkva s stalnim duhovnikom. Mimo tega vodimo kolegije in šole. Redovnice vršijo velika

dela, da samo omenim n. pr. sestro Terezijo z njenim apostolatom med najbolj ubogimi. Bog nas je tako blagoslovil in kakor gorčično zrno se je iz drobnega semena naš misijon razrastel v krepko drevo. In z božjim blagoslovom in Vašo velikodušnostjo se bo razrastlo še vse mogočnejše. Veste, da je Bog obljubil nagrado in plačilo, ki se bo v vso večnost raztegnilo, za vse, ki pripomorejo na kakršnikoli način k prihodu božjega kraljestva na zemljo. Tako boste Vi vedno Bogu priporočeni v mojih dnevnih molitvah. Naj Vam dobri Bog podari blagoslovljeno in dolgo življenje. Še enkrat se Vam zahvalim za vso Vašo velikodušnost.

Zelež Vam zelo topel Božič in svetlo Novo leto, ostajam v Kristusu

Vaš vdani

Br. Thomas J. Gómez.”

Takole zveni prvo pismo zahvale bogoslovca Gómeza svojim slovenskim dobrotnikom iz Kirklanda Lake v Ontariju, Canada. Kalkutska nadškofija pa upa in čaka ob molitvah mnogih Indijcev tega velemesta, da bodo novoposvečeni novomašniki pomnožili vrste delavcev katoliških misijonarjev v širni poganski Indiji, kjer katolicizem šele dobiva prve globlje domače korenine. Kako srečni se moramo počutiti, kadar molimo za rast misijonske, vojskujoče se Cerkve v predelih sveta, ki našega sodelovanja potrebujejo in po takih zgledih nadebudnih domačih bogoslovcev pripravljajo skrivnostnemu Kristusu novo bujno rast v bližnji bodočnosti.

Nič ne dvomimo, da Bog ne bo pozabil istočasno poskrbeti za dobro slovensko družino, ki dasi sama v negotovosti in trenutni potrebi pomaga potrebnjšemu in misli na božje kraljestvo, ki silo trpi in ki ga le silni otemajjo. (Sledi.)

S posvečenja domačih novomašnikov v misijonih.

Misijonska doživetja

NA ŽENITOVANJSKEM POTOVANJU

Piše o. Lojze Demšar S. J., Bengalija

Čudno se sliši, če gre za duhovnika... Pa sem vendarle šel na ženitovanjsko potovanje: da sem namreč zvezal osem mladih parov. Na vzhod, na jug, pa še na zahod našega misijona; pa sem jih zvezal tako trdno, da je zdaj vse kot "trden most, kot skala kost", kot smo doma rekli.

"Najprej bo treba v Čubrižharo," me je opomnil katehist. Vrgel sem malho čez ramo, vtaknil vanjo ne fiziola in suhih hrušk, ampak vse potrebno za pet svetih maš, ker bom tako dolgo ostal zunaj po vaseh... Debelo gorjačo sem pograbil, zavihal hlače in, hajdi čez poplavljenja polja, uro za uro, dokler po petih urah nisva prišla s katehistom v prvo vas. Večerne sence so se že plazile po njej, ko sva stopila v kapelico, kjer naju je že čakala zbrana srenja. Žene so prinesle vedro vode; ena je vzela bakren krožnik in ga postavila pod mojo nogo, druga pa je vlivala vodo na nogo in mi jo lepo umila. Kako prijetna je bila hladna voda, kako prijazno se je podala razbeljenim in žuljavim nogam! Potem pa mi je ženska dejala: "Tole vodo bom vzela in jo dala mojemu bolnemu otroku, saj s to vodo si je duhovnik umil noge..." Vzela je dojenčka s prsi in mu vlila v usta nekaj požirkov te "svete" vodice... Le kakšno čudno vero imajo ti naši ljudje: duhovnikovo telo jim je sveto, posebno še noge, ki so pri Bengalcih najbolj svet del vsega telesa: ko te pozdravijo, se ti dotaknejo nog; prah posnamejo s tvojih nog in si ga neso na čelo ali celo v usta, saj je posvečen... kadar je otrok bolan, gre mati v cerkev in pere noge Marijinega kipa, vodo pa potem daje otroku in zraven prosi Marijo, da ji ga ozdravi...

Brž so mi povedali vse novice v vasi: katehist, ki je tolmačil, mi je povedal, kdo se je sprl, katera se je zlasala s sosedo, kdo je hudo bolan, komu bo jutri treba nesti sveto popotnico na dom, kje so najbolj revni, kje najbolj podpore potrebni...

V kapelici smo se zbrali vsi: otroci in odrasli in zmolili rožni venec; ob koncu je katehist udaril na gong — angelsko češčenje... Potem sem pa celo uro sedel v spovednici. Vsi so se hoteli lepo pripraviti na drugi dan, da bi vsi prejeli sveto obhajilo.

Katehist mi je prinesel krožnik: riž z omako, v kateri je plavalo nekaj ribic in dvoje jajc... Kaj dobro se mi je prileglo po peturni hoji...

Že sem mislil k počitku, pa pride mati s hčerko, ki naj se poroči naslednje jutro. Dobro sem jo poznal, ko je bila še kot dekle na naši dekliški šoli; dobra in delavna Čotki (Majhna). Dolgo in dolgo smo govorili. Poučil sem jo o zakonu, o njenih dolžnostih žene in matere, kako poslušna naj bo možu in svoji Cerkvi...

Tiha noč se je spustila na vasico; nočna ptica je plavala nad vasjo. Še v jutranji temi je že gong klical ljudi... Brž sem sedel spet v spovednico. Potem sta dva mlada para stopila pred oltar. Poroka je tu zmeraj v nevestini vasi.

Skupina bengalskih deklet z misijona o. Lojzeta Demšarja S. J.

“Čotki, ali hočeš za moža...” “Da!” je odgovorila na ves glas. Isto je odgovoril ženin. Priče, ki so stale za njima, so napenjale ušesa, da bi dobro čule odgovor, kajti to je važno za pozneje... “V veselju in žalosti, v trpljenju in radosti, zdrav in bolan... večno bom stal ob tebi...” je done!o po kapeli. “V imenu Očeta in Sina in Svetega Duha vaju zvežem...” Še en par je pristopil...

Začela se je sveta maša... Peli so tako, da so kar zidovi pokali v kapelici. Poročena sta pristopila k obhajilni mizi: z Jezusom v srcu bosta šla skozi življenje. On jima bo lajšal težke trenutke, On jima bo nekoč dal nebeško krono, kamor bosta prišla s kopico otrok, da napolnita sveto nebo.

Po maši je bilo treba podpisati poročno knjigo. A kaj, ko pa nevesta ni znala pisati. Zato sem ji dobro namazal s črnilom levi palec, pa ga potisnil na papir... in debela packa je bila zanesljivo znamenje, da se je “podpisala”. Ženin je pa počasi sestavljal bengalske črke: Kanral Jožef... Še lep rožni venec vsakemu, pa svetinjico in sta šla. Ta vas ima zdaj dve novi katoliški družini...

Opoldne je bilo svatovsko kosilo. Morali smo hiteti, ker nas je čakala še dolga pot v sosednjo vas daleč doli ob morju. Vozili smo se s čolnom po širokem kanalu. Ker je nevestin mož iz sosednje vasi, jo je starešina nesel v naročju skozi globoko blato, da bi se ji ne umazala bela obleka. Petindvajset nas je bilo v čolnu. Veslači so se uprli v vesla in ladjica je kot strela švignila po vodi. Zmolili smo rožni venec, da nas Marija obvaruje vse nezgode. Drugo za drugo smo prepevali Marijine pesmi. Res, kako čudovito lepa je noč v bengalski džungli v čolnu na širokem kanalu: mesečna obla

se počasi dviga izza orjaških dreves, murnčki pojejo v pragozdu, mi pa pojemo in pojemo in smo veseli... Treba je doživeti, da občutiš vso to lepoto.

Nenadoma je prihrumel vihar. Čolnarji se niso upali na odprto reko. Zato smo stopili na suho in šli zadnji dve uri peš. Varno smo stopili v domačo hišo, zmolili z družino rožni venec in nekaj pojedli. Mlada nevesta mi je skuhala riž z okusno omako. Jutri bo že mlada žena in bo morala skrbeti za svoj novi dom. Rad sem imel Šundori (Lepa); tako preprosta, pa vendarle verno dekle. Še kot otroka sem jo učil katekizem, moliti in petje.

Preden sem legel k počitku, je Šundori še enkrat stopila predme: "Oče, blagoslovi me, da bom srečna v novem življenju!" Milo se mi je storilo: "Bog te varuj, Šundori, in te stori srečno tu in tam gori v nebesih!" Kot senca tiho je izginila v hišo. Dobra je njena družina, verna in za vse plemenito vneta. O, da bi imel v vsaki vasi deset takšnih družin! Kako prenovljena bi bila moja fara! Treba je veliko moliti in žrtvovati se: naše je delo, božji uspeh...

Okrog dvesto ljudi se je bralo pod velikim šotorom drugo jutro, saj je bila hišna veranda premajhna za tolikšno množico. Šundori in Šon-ton (Večni) sta postala mož in žena. Njena sestra Sneho (Ljubezen) in Danijel Bidžoli sta si tudi obljubila večno zvestobo. Bog jih čuvaj na novi življenjski poti! Stopetdeset ljudi so povabili na pojedino: 80 kg riža in 120 kg rib je šlo v lačne želodce povabljenih...

Pustil sem mlade pare v sreči in veselju, pa spet sedel v čoln. Zdaj je bil na reki že pravi orkan. A moral sem iti, nič ni pomagalo. Čolnar se je branil, češ da je preveč nevarno. A ko sem mu dopovedal, da moram v drugo vas, da me tam čakajo še trije pari, da jih poročim, se je vendarle odločil in sedli smo v čoln. No, bila sva na vso srečo samo dva; jaz in moj strežnik, ki mi je nosil mašne potrebščine. Priporočil sem se Mariji, Kraljici morja, čolnar je razpel jadro, platno se je napelo in pokalo, silna sapa se je uprla vanj... Čolnar je začuda mirno sedel ob krmilu in gledal, kako so se valovi bližali in oddaljevali: venomer jih je sekal: voda je pljuškala v čoln od vseh strani: zdaj smo bili visoko na valovitem grebenu, a že v naslednjem trenutku smo se pogreznili v globel pod valom... Ne enkrat mi je bilo prav potuho vroče: od zunaj me je oblivala voda, od znotraj skoraj smrtni pot — če bi se prevrnili, bi v takšnem razburkanem valovju tudi najboljši plavač nič ne opravil. Jadro pa je škripalo, kot da se bo zdaj, zdaj razklalo na vse štiri vetrove... Lahko si mislite, kako srečen in vesel sem bil, ko smo slednjič le prijadrali na cilj in sem po vsej grozi in stiski spet čutil trdna tla pod nogami.

Potem pa spet pot pod noge: dve uri sem brusil pete po širokem polju. Končno smo le prišli do vaše kapelice. Spet se je ponovilo isto: umivanje nog, molitev rožnega venca, potem spovedovanje... Tri deske sem postavil na nizek podstavek in zasanjal... Zdelo se mi je, da sem v čolnu, pa nas je voda dvigala in spet potapljala: nenadoma pa se je čoln razbil... zahreščalo je, prebudil sem se — deske so se zlomile, znašel sem se na golih tleh. Na srečo sem sam ostal nepolomljen. Ni mi kazalo drugo, kot da sem si postlal kar na tleh in tako prespal ostali del noči...

Ni se še oglasil petelin na vasi, ko je katehist že udarjal ob gong in budil vas. Cerkvica se je brž napolnila. En par je bil že tam, drugega pa so prinesli v nosilnici: dobri starček, vdovec, je poročil ubožno vaško dekle, ki je bila v nesreči, ker je padla v roke fantalínu, ki jo je pustil v sra-

*O. Lojze Demšar S. J. skupaj s sobratom, med prvoobhajanci svojega misijona
V Khariju, Indija.*

moti. Dobri vdovec pa se je ponudil da jo reši in poroči... Binod Das in Kandi (Hroma) sta postala mož in žena; še dva druga vaščana prav tako.

Streljali so z možnarji ob poti, muzika je veselo svirala ko se je Binod vračal na svoj dom z novoporočeno ženo: on jih ima 60, ona pa 15... in oba sta srečna. In ko je čez tri mesece prišel otrok, ga je Binod vzljubil, kot bi lastnega rad imel. Čez dva meseca pa je otrok umrl in takrat je Binod jokal kot nebogljen otrok; ni in ni se dal utolažiti... Kadar grem v tisto vas, vedno sta Binod in njegova žena med prvimi v cerkvi... Bog ga je obilno poplačal za dobro delo, ki ga je storil, ko je vzel nesrečno dekle.

Opoldne smo imeli veliko pojedino, pečene ribe, kislo mleko, mehki riž z omako, v kateri je plavala piščančeva noga, kuhan krompir, pečene rake, zabeljeno korenje in za konec še domače slaščice, prav okusno prirejene. Še danes se mi sline cede po tej pojedini... Pred odhodom sem jih še enkrat blagoslovil, potem pa odšel domov. Mala motorka me je popeljala čez široko reko; zdaj ni bilo ne viharja, ne valov, ampak sama mirna vodna gladina, v kateri so se zrcalile visoke palme ob obali...

Sedem novih družin bo začelo novo življenje pod božjim in Marijinim varstvom... In čez leto dni, upam, bo sedem novih krstov vpisanih v krstno knjigo...

Tako se je končalo moje "poročno potovanje", eno najlepših, pa tudi morda najnevarnejših vseh mojih misijonskih potov.

DVA MISIJSKA KARDINALA

PETER TATSUO DOI

Japonskih katoličanov še 300.000 ni. So res mala čreda med 92 milijonskim narodom. Malo jih je, a so vendar dali že dosti dokazov, da jemljejo svojo vero zares. Že mučenci pred tremi stoletji; in tudi danes, saj jih je izredno veliko, ki se odločijo za duhovniški in redovniški poklic. Japonskih duhovnikov je 400. Na vsakih 650 vernikov pride povprečno en duhovnik. Prištetih moramo pa tudi redovnice, ki so še številnejše. Tako mirno rečemo, da se med 250 japonskimi katoličani eden posveti Bogu.

Peter Tatsuo Doi, ki je pred meseci postal prvi japonski kardinal, se je rodil na otoku Sendaj, na severnem Japonskem. Ko je bil devet let star, se je vsa družina spreobrnila. Ko je končal srednješolske študije, se je odločil za duhovništvo. Predstojniki so ga poslali študirat na Propagando v Rim, kjer se je dobro naučil italijanščine in francoščine.

Z duhovniškim posvečenjem se začenja v kardinalovem življenju druga doba. Duhovnik je od 1. maja 1921. Vrnil se je iz Rima domov, kjer ga je čakala župnija na rojstnem otoku. Pokazal je velike vodstvene zmožnosti, znal je potrpeti in zlasti ljubiti svoje vernike.

Ko je leta 1933 prišel na Japonsko kot delegat svete stolice nadškof Marella, je imenoval župnika Doia, katerega so mu priporočili v Rimu, za svojega tajnika. Že štiri leta pozneje je apostolski delegat prosil v Rim, naj tuje škofo zamenijo z domačimi. Zadeva je odjeknila po vsem katoliškem svetu kot prava revolucija, a bodočnost je pokazala, kako prav je imel msgr. Marella.

Škof

Duhovnik Peter Doi je bil imenovan za tokijskega nadškofa, kar je najvažnejše mesto v cerkveni upravi japonskega otočja. Posvetil ga je predhodnik na istem sedežu msgr. Chambon iz pariške družbe za zunanje misijone.

Ko se je začela druga svetovna vojna je nadškof Doi vzel v svoje varstvo vse tuje misijonarje. Oni ki še živijo, se spominjajo odločnosti in modrosti, s katero je v tistih težkih letih, znal najti izhod sredi tolikih nevarnosti. Bombe so mu razrušile stolnico in več drugih cerkva. Ko je večina prebivalstva zbežala, je ostal na svojem mestu in pomagal tistim, ki so hoteli ostati.

Ko so strašni dnevi potekali, je začel iskati tuje misijonarje v Evropi in Ameriki. Obrnil se je na večino moških in ženskih redovniških družb s prošnjo, naj mu pomagajo z misijskim osebjem. Vsi, ki delajo z njim, občudujejo njegovo pastirsko modrost.

Kardinal

Ko se je zvedelo, da je bil tokijski nadškof imenovan za kardinala, so novico pograbili vsi japonski časopisi in vse radijske postaje so jo razširile po deželi. Časnikarji so prosili kardinala, naj jim da kako izjavo za ves narod. Kardinal jih je prosil, naj sporoče, da je njegovo imenovanje odlikovanje za vse Japonce kot tudi za tuje misijonarje ki so s svojim delom in trpljenjem omogočili, da je prvi Japonec prišel do tako visokega položaja v Cerkvi.

Na bregovih jezera Victoria so zrasli prvi afriški mučenci, ki so umrli za Kristusa v letih 1885-86. Ravno tam je bil izbran in posvečen črni afriški škof Kiwanuka, ki še vedno vodi škofijo Masaka. Letos pa je papež Janez XXIII. škofa iz Rutabo uvrstil v kardinalski zbor.

Kardinal Rugambwa je iz plemena Bahayas. Rodil se je v poganski družini 12. julija 1912. Ded mu je dal ime Rugambwa, kar pomeni nekoga, "ki bo slaven". Kardinalov oče je iz plemiške družine Basitov, v kateri so si kenyanski kralji izbirali žene. Mati kardinalova je nečakinja kralja Kagigia. Čeprav je bil ta prijatelj Nemcev, ki so v tistih časih tam gospodarili, pa ni bil naklonjen misijonarjem. Šele šest let po kraljevi smrti, 1. 1922, so se prvi duhovniki smeli naseliti v Rutabo.

Vendar pa so že leta 1903 beli očetje ustanovili misijonsko postajo v Kagondo. In na tem misijonu so 1920 krstili Rugambwovega očeta. H katekizmu sta hodila tudi mati in sin. Devetletnemu Rugambwi so 19. marca 1921 dali pri krstu ime Leonard. Mater so krstili pol leta pozneje. Misijonarji so zahtevali, da novokrščenci vero dobro poznajo.

Par let po krstu je Leonard stopil v malo semenišče, leta 1935 se je pa prijavil za veliko nadškofijsko semenišče v Katikongo. Med njegovimi profesorji je bil duhovnik in poznejši škof Kiwanuka, katerega smo že zgoraj omenili. Rugambwa je bil posvečen v duhovnika 12. decembra 1943, star 31 let.

Po petletnem misijonskem delu med rojaki, so ga poslali v Rim. Posvetil naj bi se študiju cerkvenega prava. V večnem mestu je živel v kolegiju apostola Petra na janikulskem griču. Med počitnicami je mnogo potoval. L. 1951 je branil doktorsko tezo: Poroka med Bahayas.

Vrnil se je domov v Afriko, kjer so mu komaj nekaj tednov pozneje sporočili, da ga je Pij XII. imenoval za škofa. Bil je drugi črni afriški škof v moderni zgodovini Cerkve. Sveta stolica je ustanovila nov apostolski vikariat, v katerem naj bi delovali le domači afriški duhovniki s škofom Rugambwo na čelu.

Škof

Leonard Rugambwa je bil posvečen v škofa 12. februarja 1952. Že dan po posvečenju je pisal lepo pismo tedanjemu vrhovnemu predstojniku belih očetov. S pismom daje krasno spričevalo tujim misijonarjem: "Če je bilo veselje, da je afriška duhovščina dobila svoj vikariat, povsod veliko, mislim, da ste bili med najbolj srečnimi Vi. Saj moramo jasno povedati, kar je več kot očitno, da ste beli očetje pripravili zemljo, sejali in z znojem zalivali škofijo, ki nam jo je Rim zaupal. Vaši misijonarji so ustanavljali šole, ki so pomagale k splošnemu napredku moje domovine. Bele očete bomo smatrali do konca dni za iskreno ljubljene očete naše vere."

V škofiji Rutabo je med 130.000 prebivalci 61.500 katoličanov. Škofu pomaga 29 duhovnikov. Škofija ima 20 velikih semeniščnikov. V 76 katoliških šolah je 5.300 učencev.

Nekaj mesecev po škofovskem posvečenju je msgr. Rugambwa ustanovil "Družbo svetega Avguština v pomoč katoličanom". "Cerkev mora pomagati, da se ljudem zboljša življenje, če hoče, da zaradi prevelike revščine ne bo izgubljala sinov," je zapisal. Sosednji škofje so prav kmalu videli, da bi bilo novo katoliško socialno gibanje tudi v njihovih škofijah dobro

Bodoči kardinal se je hotel čimveč naučiti. Potoval je v Združene države, na "Katoliški dan" v Berlin in se udeležil misijonsko-liturgičnih dni na Holandskem. Z lahkoto se je naučil več jezikov. Govori angleško, italijansko, razume francosko in pridiga v treh afriških narečjih.

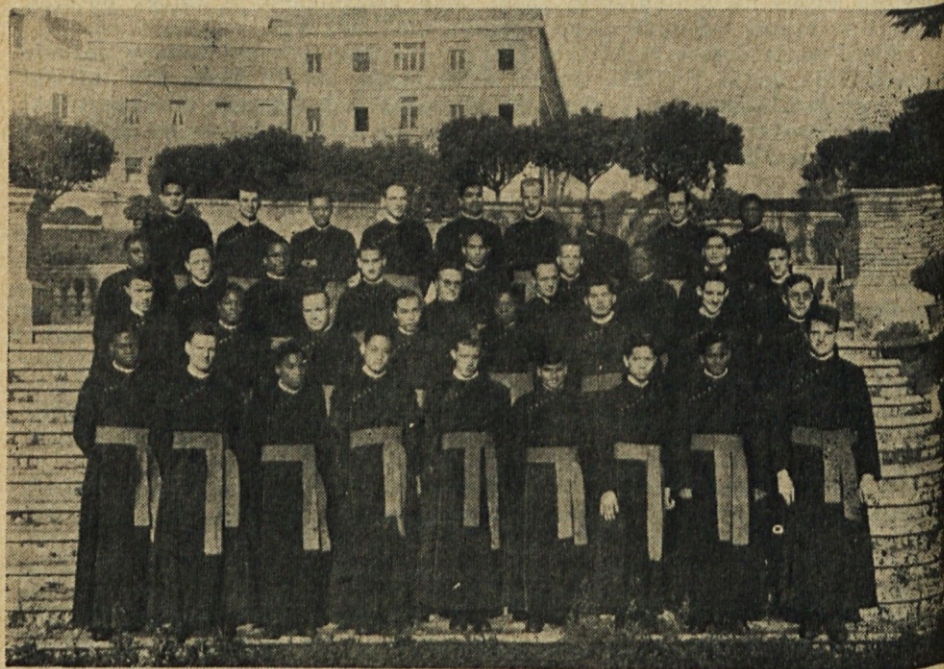
Kardinal

Ko je bilo imenovanje novega kardinala objavljeno, so časopisni poročevalci tekli k patru Rosenbaumu, ravnatelju kolegija svetega Petra apostola: "Kdo je msgr. Rugambwa, zmožnosti, značaj...?" — "Je zelo umerjen značaj, ljubezniv, a istočasno odločen. Pri delu je ne samo vztrajen, ampak zlasti načrten, metodičen. Tak kot smo ga poznali v študijskih letih, je gotovo tudi pri vodstvu škofije."

Kardinalova škofija je v državi Tanganika. Je to bivša nemška kolonija, katero so po prvi svetovni vojni prevzeli Angleži. Že za prihodnje leto 1961 so ji obljubili popolno svobodo. Med 9.300.000 prebivalci je 2 milijona muslimanov, po drug milijon katoličanov in 5.000 protestantov. Moč Cerkve je zlasti v šolah, v katerih poučuje nad 200.000 mladine.

Razen kardinala so v Tanganiki še štirje afriški škofje. Zelo poznan je tudi benediktinski samostan na jugu dežele. Menihi so sami črnci. Sveta stolica jim je dovolila, da prepevajo duhovne dnevnicke (brevir) v domačem swahili jeziku.

Skupina gojencev papeškega zavoda "Collegio Urbano" v Rimu, v katerem so se številni novejši domačinski škofje duhovno in študijsko pripravljali na kasnejši prevzem domačih škofij v vodstvo.

IZ NEMIRNEGA KONGA

NEKAJ POJASNIL K DOGODKOM

Bilo bi nepravilno, če bi Kongo ali celo vso neodvisno Afriko sodili po dogodkih v nekdanjem belgijskem Kongu. Rodezija revija "Central-african Examiner" je pisala takole: "Te stvari ne dokazujejo da bi bili Afričani nesposobni za samoupravo. Dokazujejo samo: Ni mogoče pričakovati od Afričanov — in prav tako ne od Evropecev ali Eskimov —, da bi v hipu obvladali tehniko, ki se je prej niso smeli priučiti." Belgijske oblasti so imele dober namen, da grade od spodaj; pri tem so pa zamudile, da bi pravočasno izročile domačinom odgovorna mesta. Posebno je imela nesrečno roko liberalno-socialistična vlada (1954-58): le poostrila je nasprotja in ni pravilno odgovorila na prvi poziv po postopni samoupravi, ki so ji ga navelikli mladi katoliški nacionalisti.

Do neodvisnosti je prišlo brez priprave, pod pritiskom dogodkov, prebujenega skrajnostnega nacionalizma v Kongu in ker je toliko sosednjih dežel doseglo svobodo.

Pijani od nevajene svobode so si novi gospodarji povišali plače; delavci in uradniki so dosegli poviške. Samo "Force publique" je ostala praznih rok, brez črnih oficirjev in boljših plač. Zdi se, da je nespretnost belgijskega vrhovnega poveljnika dala povod za odprt upor. Ministrski predsednik Lumumba in nekateri njegovi tovariši so se pokazali nesposobne ali brez volje, da vzpostavijo red. Končno je podpihovanje Sovjetov iz ognja napravilo požar.

Cerkev šteje skoro 5.500.000 vernikov in katehumenov in ima 4 škofe in 417 duhovnikov domačinov. Zastopa torej ok. 40 % prebivalstva. Vendar je večina duhovščine in redovnikov belcev, največ Belgijcev. Tako se je tudi proti njej obrnil protibeli upor. Prizadetih je bilo več cerkvenih ustanov. Nekaj šol je rešil samo pogumni nastop domačih duhovnikov in laikov. Iz ogroženih krajev so redovnice odpeljali na varno; evropski duhovniki ponekod niso mogli vršiti svojega dela. Vendar vsaj v prvih mesecih ni prišlo do nobenega umora misijonarjev, ki so skoro vsi (ok. 7000) ostali na svojih mestih.

Zaradi divjanja nekaterih Kongočanov ne moremo obsoditi vseh. Mnogi so celo tvegali življenje, da ubranijo svoje včerajšnje gospodarje ali pa misijonarje. Škof Lefebvre iz Kikwita piše, da so bili ljudje po izgredih še bolj prijazni do duhovnikov. Ob spodnjem Kongu so ljudje iz plemena Abako prosili redovnice, naj vendar ostanejo in so sami organizirali stražo v varstvo samostana. Posebej omeniti je dva domačina. Zunanji minister Bomboko je pogumno razkril ljudstvu podpihovalce nemirov, medtem ko sta ministrski predsednik in minister za informacije Kašamura le hujskala. Zato ga je hotel Lumumba odstaviti. Posebno odličen predstavnik zdravega Konga pa je pomožni škof-domačin v Leopoldvillu, msgr. Jožef Malula. Bil je duhovni vodja tiste skupine laikov — med njimi je bil sedanji predsednik senata Jožef Ileo —, ki so prvi terjali prehod v samoupravo. Ker mu niso dali na razpolago radia, je nastopil v tisku proti Kašamurovem klevetanju. "Resnica ni ne črna ne bela. Za pravico do resnice ne velja

nobena odpoved. Kako naj bi se sicer imenovali demokracija? Nič človeškega ni popolno; vendar je kratkovidno in varljivo prikazovati vso kolonialno dobo povprek kot nesramno izkoriščavanje in suženjstvo.“

V posebnem oklicu se je škof Malula obrnil na kongoleške izobražence in inozemske misijonarje. Poudaril je, kako se Cerkev veseli svobode njegove domovine. Veseli se bolj kot kdorkoli drug, "saj je Cerkev stala ob zibeli tega čudovitega vzpona Afrike, Konga še posebej. Cerkev je afriška ljudstva zbudila k zavesti njihove osobitosti, njihovega dostojanstva, ki jim gre kot ljudem in kot božjim otrokom. Z upravičenim ponosom more katoliška Cerkev reči: Dala sem Kongu ne le služabnike (ministre) božje, marveč tudi služabnike (ministre) države in državne poglavarje. Prosi misijonarje, naj kljub vsemu ostanejo zvesti zapovedi ljubezni do bližnjega, celo do sovražnika. Vodilne laike svari pred propagando materialističnega brezboštva. "Kongo je stopil zdaj v vrsto svobodnih narodov in mora tam predstavljati svoj osobiti značaj. Ta osobiti značaj Konga je njegova globoko verna afriška duša. Nasprotno pa je veri sovražni laicizem tuje uvozno blago, odpadek zapadne civilizacije. Laicizem je atentat na zasebno in javno življenje ljudstva Bantu... V neodvisnem Kongu potrebujemo tudi poslej inozemske tehnike, pa tudi misijonarje, glasnike miru in pričevalce ljubezni... Geslo samostojnega Konga ni več "Gospoduj, zato da služiš", marveč "Ljubi, zato da služiš!"

* * *

Bratske afriške države so z veseljem pozdravile neodvisnost belgijskega Konga. Upale so, da se bodo uresničile besede predsednika Kase-Vubu z dne 30. junija 1959: "Ne bomo vas razočarali." Toliko bolj jih je prizadelo, ko se je novi ministrski predsednik Lumumba pokazal tako "brez pameti in zrelosti". Črnski urednik tednika "Afrique nouvelle" v Dakarju je zapisal: "Ubogi Kongo! Ljudski govori Lumumba so znameniti, toda njegovo mišljenje je nesmiselno. To pa, kar se po ljudskih govorih v Kongu dogaja, ni le nesmiselno, temveč sramotno za vse nas Afričane." V istem časopisu govori Afričan Jean Cossi o grozeči nevarnosti črnega kolonializma v Afriki. Mnogi novi oblastniki se vozijo v razkošnih avtomobilih kot prej beli. Svoje uradnike nadirajo huje kot prej belci. V urad se niti ne prikažejo, česar belci niso opuščali.

Kako Afrika misli in kaj je, naj pokaže zgled, ki ga je dal Lumumba predsednik nekdanjega francoskega Konga Fulbert Yulu. Ta Kongo je postal neodvisen 16. avgusta 1959. Fulbert Yulu je dostojanstveno prebral izjavo in dvignil zeleno-rumeno-rdečo zastavo svobode. Plakatji so povsod opozarjali: "Prva dolžnost prebivalstva je, da pokaže hvaležnost Franciji za to, da je to deželo z modro odločnostjo vodila do neodvisnosti." Voditelj opozicije Jacques Opangault je bil prej 3 mesece zaprt zaradi nemirov, ki jih je povzročil. Zdaj ga je Yulu imenoval za državnega ministra.

Pri slavnostih ob samostojnosti republike Volta se je predsednik Yamego zahvalil Franciji, posebno pa Cerkvi, ki je vzgojila prve voditelje.

To so dejanja resnično svobodne in krščanske Afrike! Lumumbov protiverski totalitarizem "ki mu ni sveta niti dana beseda niti življenje lastnih rojakov" — kot se je izrazil politik Bolikango —, pa predstavlja spačeno podobo črnega kontinenta.

A. G.

(Članek je bil napisan, ko je bil Lumumba še živ. — Op. ur.)

Tr pidem slovenskega misijonarja v Kongu

Misijski brat MARCEL KERŠEVAN C. M., Itipo

Koncem junija 1960.

„Te zadnje mesece nisem nikomur pisal, ker sem se le prestavljal iz postaje na postajo. Predvčerajšnjim sem se vrnil na moj misijon, pa sem še tu našel zmedo. Že na poti — bil sem na motorju — sem srečal predstojnika postaje, ki je odhajal k škofu na posvet. Povedal mi je, da so pravkar prejeli vsi belgijski vladni uslužbenci nalog, da nemudoma zapustijo svoja mesta in se vrnejo v Evropo. Tu v Itipo je bil itak le še eden, ki je pa tudi brž pripravil svoj kovčeg in naše sestre, ki imajo avto, naj bi ga prepeljale v bližnje mesto do aviona, pa so ga povabile, naj ostane še do kosila, ker je bil ravno naš največji družbeni praznik, sv. Vincencij Pavelski. Pripravile so obed tudi za mojega sobrata in zame, da smo bili tako trije za mizo. Medtem je pa prišla policija po gospoda, da ga odvede v kakih 70 km oddaljeni bližnji upravni center, kjer naj bi podal obračun o svojem poslovanju, preden odide. K sreči ga niso dolgo zadržali in je do večera še prišel v bližnje mesto, 150 km od nas. Tudi zdravniki so odšli. V sosednji škofiji odhajajo tudi sestre in je bolj tako, kajti tamkaj so nekateri divjaki silno nasilni proti ženskam. Koliko časa bomo ostali mi, je težko reči. Vidi se, da vse postaja bolj in bolj rdeče. Po 30. juniju taka sprememba! Sicer smo slutili, da je bila le tišina pred viharjem... Taktika...

Danes sem šel 70 km v notranjost, da obvestim dva tamkajšnja sobrata o poteku dogodkov. Enega sem našel na postaji, drugega pa 40 km stran na misijskem potovanju. Jutri se podam 50 km v nasprotno smer na postajo, kjer se vzgajajo domači bratje. Že od preteklega novembra se tako potikam sem in tja. Na tej zadnji postaji smo prav pred kratkim montirali električno. Eno poslopje je še v gradnji. Jaz naj bi zdaj začel s higijensko inštalacijo in vodno napeljavo, česar na naši postaji še nima-

mo, a je tudi na programu, kakor za vse druge. Tako lepo smo delali na vseh postajah... Eden sobratov je radi boleznih te dni odšel v Belgijo. Pet ali šest novink domačink je z belo sestro voditeljico tudi odšlo na varno, čez morje. Prve dni je bilo hudo, a zdaj je odhod belih malo bolje organiziran, ker so prišle na pomoč tuje letalske družbe. Vse odhaja le z letali in jemlje prtljage le kakih 20 do 25 kg. Vse ostalo prepuščajo usodi, v skrbi, da vsaj sebe rešijo. V notranjosti dežele so se skupine belih razbežale pred preganjalci (vojaki-bandami) kamorkoli; tako so na več krajih obkoljeni. Takim je Belgija poslala na pomoč svoje padalce, od tu sedaj obdolžitev, da je protizakonito kršila suverenost in samostojnost dežele. Počasi prihajajo ONU čete. Kdaj jih bo prišlo dovolj in koliko naj jih pride, da bodo zmožne ustaviti naraščajočo anarhijo? Uničujoče in nasilne vojaške bande se ne bodo dale kar tako ukrotiti. Teh se tudi tukajšnje domačinsko civilno prebivalstvo silno boji. Sedaj imajo dovolj orožja, ker so izropali tozadevne zaloge, tako bodo z orožjem v roki izsiljevali živež od ljudi.

Molite za nas in to deželo! Po radiju delajo nesramno propagando proti belim, tako da je domači škof v glavnem mestu pozval ljudi, naj ne poslušajo vladnih oddaj. Slepci so, kateri imajo zdaj vajeti dežele v rokah, ko mladino pozivajo, naj gre v boj proti belim, namesto da bi mirili že itak preveč razburjene duhove.”

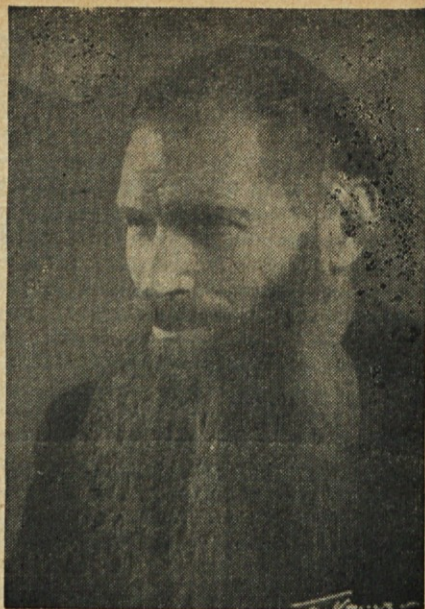
25. septembra 1960.

„Te vrstice Vam pošiljam s postaje Bokongo, kjer sem že dalj časa, pa sem bil medtem že na vseh drugih postajah zgornjega dela naše škofije. Položaj tu je dokaj zmeden in posledica je zastoj na vseh poljih dejstvovanja, izvzemši seveda politično in vojaško. Skoro vsi beli so odšli, razen misijonarjev. Kar je

uradnih krogov, so vsi zelo odkrito proti nam, in enakega duha se navzema vse prebivalstvo. Ker nimajo srčne vzgoje in olike, so z malimi izjemami oholi, nas psujejo, nam žugajo in nas podijo ven iz dežele. Ko sem bil na primer na začetku tega pisma, je gruča oboroženih vojakov prišla na misijon. Za njimi se je pripeljal civilni načelnik ter zahteval vstop v hišo, češ da skrivamo orožje in belce. Tako počenjaajo pod vedno istimi pretvezami in brez višjega naloga. Pretaknili so nam vse kote, vse premetali. Našli seveda niso nič obtežilnega, a nam nametali v obraz kopico očitkov z namigom, naj se kar odpravimo iz dežele, če ne nameravamo biti krotki in ubogljivi.

Kljub oviram se trudimo, da normalno nadaljujemo z misijonskim delom. V začetku meseca so se šole odprle mladini, katere dotok je pa pod normalo. Misijonom je bilo naloženo, da šole odpro, a naj predajo vodstvo šol kolikor se da v domačinske roke. Dosedanji vodja-misijonar naj stoji ob strani kot svetovalec. Torej ni več govora o misijonarjevi avtoriteti, brez katere se pa pri otrocih kaj malo opravi.

Na postaji Itipo, kamor še vedno spadam, smo dobili enega domačinskega duhovnika, ki je želel preiti iz sosednje škofije k nam, ker je rojen na našem ozemlju. Tu v Bokongu je bila 15. avgusta preobleka dveh bratov-novincev; ker je bil eden preoblečen pred letom, so zdaj v novicijatu trije, drugi trije so pa v postulatu. Pojutrišnjem, na tristoto obletnico smrti našega ustanovitelja Vincencija Pavelskega, bo v Bikoru ustoličen kot prvi škof kraja naš dosedanji apostolski vikar. V začetku prihodnjega leta je v načrtu gradnja malega semenišča v kraju Mooto, v našem zgornjem delu škofije. Začetek bo moral biti najbrž bolj skromen, ker ni osobja na pretek in tudi ne gojencev. A škof želi slediti navodilom Svete stolice in nam zadevo zelo priporoča v molitev. En mlad misijonar čaka v Evropi prilike, da pride semkaj na delo. Tudi dva naša misijonarja bi se morala zdaj vr-

Br. Karel Kerševan C. M.

niti z dopusta, a še ne vemo, če jim bodo sploh dovolili vrnitev. Zaenkrat dovoljujejo vrnitev le onim misijonarjem in misijonarkam, ki se ukvarjajo s šolstvom.

Moj brat Marcel je še vedno na postaji Irebu. Radi zmede in nerednega potniškega rečnega prometa se letos nismo zbrali na skupne letne duhovne vaje in tako nisem prišel skupaj z Marcelom, kot je to bilo druga leta. Na njegovem misijonu v Irebu je uporna soldateska za nekaj časa zaprla vse belce, tudi misijonarje. Odvzeli so jim obuvala z nog. Misijonarje so kmalu izpustili a jim potem pretaknili vso hišo. Marcelu so zmaknili naočnike in uro. Pozneje so protestirali in je Marcel dobil uro vrnjeno, ne pa naočnikov. Končno je tamkaj pristalo belgijsko vojaško letalo in rešilo vse belce, častnike in njihove družine."

Dne 22. novembra 1960

"Sinoči sem privozil z motorjem semkaj, na moj misijon Itipo, a jutri se že

spet vrnem v Bokongo, kjer me že dolge mesece zadržuje vedno nov posel. Upam, da bom do novega leta gotov. Ker je moj pisalni strojček tu v zadovoljivem stanju, si vzamem časa, da Vam pišem in se predvsem zahvalim Vam in vsem misijonskim dobrotnikom za poslani ček, ki sem ga prejel kmalu potem, ko sem pisal svoje zadnje pismo. Predstojniki so mnenja, da je boljše malo počakati z vnovčenjem čeka, zato bom tudi počakal z razdelitvijo še drugim misijonarjem, katerim ste po meni poslali. Ponovno se Vam zahvaljujem za velikodušni misijonski dar tudi v imenu br. Marcela. V molitvi redno mislim na naše misijonske dobrotnike.

Ne verjemite vse, kar slišite in berete o belgijskem kolonializmu, kajti to blago je več ali manj vedno Made in USSR ali iz podružnic. Streznenje počasi prihaja v deželo, plačanci pa seveda ne mirujejo in tudi ne bodo. Nezadovoljstvo množic je vedno ploden teren za rovarjenje. Sedaj se reveži dvigajo proti onim, kateri so zasedli visoke stolčke, kjer bahato igrajo aristokracijo z luksuznimi stanovanji, avti, nakupovanjem palač in razkošnim življenjem. V kratkih urah ki jih prebijajo v službenih pisarnah, razkoračeni sedijo za praznimi mizami in ob njih strani "tajnice", katere morda ne znajo niti brati in pisati dobro, pa so ne glede na to mastno plačane. Samo v bližnjem mestu je že cela vrsta takih visokih glav pod ključem radi poneverb. Pa saj ni urejenega sodstva! Pravijo, da bo treba 15 let, da se zdravstveno skrbstvo v deželi povrne na položaj, s katerega je zdrknilo po 30. juniju. Po vsem tem tukaj ne razumemo zadržanja ONU, ki nekako boječe in neodločno miri na levo in desno in ničesar ne stori za razčiščenje položaja. Politični položaj je namreč še vedno nejasen, vedno na mrtvi točki. Tu in tam so seveda redni krvavi spopadi med nasprotniki, zlasti med nasprotujočimi si plemeni; spopadi so združeni s požigi, ropi in uboji. V naši pokrajini je zadnje čase vojaštvo zelo strahovalo prebivalstvo, da je preplašeno zbe-

žalo v gozd; vojaki so jim kradli koze, perutnino in jim še drugače delali silo. V neki vasi tu blizu je Pigmejec s puščico do smrti ranil vaščana. Napadalec se je nato skrnil v gozd in ker vojaki niso njega našli, so prijeli nekega starca, ki se ni mogel pravočasno skriti. Tega so toliko časa pretepali in mučili, da je izdihnil. Cela vas se je porazgubila in se poskrila, vojaki so jim pa vse uničili po kočah in vas zažgali. In pri nas je še razmeroma mirno... V spodnjem Kongu nekeje so zaklali dva Evropejca, uslužbena pri nekem privatnem podjetju. Ves dan so ju mučili. Trupli so potem vrgli v reko in enega ni bilo mogoče najti. V isti pokrajini so 26. oktobra napadli misijonsko postajo Kalenda, kjer imajo tudi malo semenišče. Postajo so opleni in misijonarje pretepli. Enako so počeli v semenišču, kjer so celo ubili domačega duhovnika in ga potem obglavili. Ostalo misijonsko osebje so odgnali s seboj, a jih je pozneje rešilo vojaštvo ONU. Najhujše se bi-jeta med seboj plemeni Lulua in Baluba. Uganjajo neverjetna grozodejstva in nimajo nobenega usmiljenja ne do žena ne do otrok. Gre jim enostavno za uničenje nasprotnega plemena.

Kakor sem Vam že zadnjič omenil, smo kljub neugodnim razmeram dobili na misijon novo delovno moč, patra, ki je prispel iz Belgije v spremstvu dveh drugih, katera sta bila doma na dopustu. Vsem trem je bila pot semkaj olajšana, ker jih je monsignor označil kot osebje misijonskih šol. Kar se je belih po prvem preplahu vrnilo, so v veliki večini prav učitelji in profesorji. Drugi: trgovci, podjetniki, farmarji, so se le malokateri vrnili in še ti le začasno, kot pravijo, da na vsak način skušajo likvidirati imovino, ki so jo pustili tukaj. Če morejo kaj prodati, je vse pod ceno. Nam je življenje težje, ker se ne dobi več evropske hrane. Pa tudi mnogo drugih, za življenje potrebnih reči, si ni mogoče nabaviti, ali so pa, kolikor jih je, neznansko drage. Tako so naši predstojniki za ves denar, kar so ga kje staknili, brž nakupili, tako kar za-

deva prehrano kot material za nove stavbe misijonske postaje (že zadnjič omenjeno malo semenišče, in drugo).

Sicer gre misijonsko delo svojo pot naprej, vsaj pri nas, kjer še nismo bili težje moteni. V naših šolah še ni bilo važnejših sprememb, razen da je bilo treba prepustiti njih neposredno vodstvo domačim ravnateljem, ki so bili izbrani iz vrst učnega osebja. Uradno priznani nadzornik je pa še vedno misijonar. Kolikor more v novih okoliščinah misijonar vplivati na mladino, zavisi zdaj od zadržanja posameznih črnih ravnateljev in njih naklonjenosti katoliški veri. Zatenkrat še kar gre, ker so vse učiteljske moči izšle iz misijonskih šol. Molite, da nam božje Dete vrne mir v to tako zmešano Afriko!"

Itipo, 12. 2. 1961.

Politično vreme se v tem osmem mesecu "osvoboditve" dežele še nikakor noče zjasniti. Vzporedno gremo na ostalih področjih javnega življenja (uprava, trgovina, promet, proizvodnja, sodstvo, zdravstvo, socialno skrbstvo itd.) nekoliko povsod rakovo pot. V ugodnem primeru bi bilo treba 15 let, da se uredi n. pr. zdravstvena služba in se organizira na že obstoječo hvalevredno višino. Čez tri leta bodo mogli prvi domači zdravniki zasesti mesta onih 1300 prejšnjih. Sedaj jih je v deželi največ 500, kateri so prišli iz raznih krajev za prvo pomoč. Predaja oblasti bi se bila lahko izvršila povsem mirnim potom, če bi ne bilo zunanjih intrigantov in domačih koristolovcev. Že takrat je eden voditeljev zmerne struje potožil nekemu našemu sobratu, s katerim se je slučajno srečal na potovanju, da nimajo sredstev za uspešno tekmovanje z nasprotno propagando, katera se plačuje z rdečim denarjem. Pozneje je bilo objavljeno, da so prejeli rdeči 140 milijonov belgijskih frankov. Posluževali so se že takrat tudi nasilja in strahovanja, ko so proti visoki članarini vsiljevali strankine izkaznice... Sicer je sedaj ugotovljeno, da so se za ta usodni udarec skrivaj že dolgo pripravljali z nad desetletnim pod-

dalnim delovanjem, zlasti v vojaških krogih. Pri tem so tudi belgijski komunisti pridno sodelovali. Na sam dan proglasitve samostojnosti se je pokazalo, v katero smer plovemo. To je v naslednjih "medenih tednih", kateri pa bodo za marsikoga zabeleženi v njegovo najtemnejšo kroniko, celo pokazal "nacionalni radio". Ker so šli s hujskajočo in lažno propagando predaleč, so ga uvidevni krogi (ONU) s silo prevzeli v svojo upravo. V tem kratkem času pa je radio povzročil med najširšimi sloji ljudstva nepopravljivo moralno škodo. To vemo in še čutimo mi, ki živimo med preprostimi ljudmi v odročnem pragozdu. — Nato je prišla prva cepitev: Katanga okliče samostojnost. Isto pot gre Spodnji Kasai. Medtem je državni poglavar odstavil vlado. Nova oblast je hotela radikalno končati s politiko prejšnje in je zato izgnala iz dežele sovjetsko in čehoslovaško diplomatsko misijo in zaprla prvega ministra in njegovega kolega. Oba sta kmalu nato ušla, a so ju kmalu zopet prijeli. Te dni je radio javil nov pobeg obeh kolovodij. Dva ministra prve vlade sta se izmuznila do vzhodnih mej dežele, kjer je imela prva vlada že od začetka največ pristašev. Tam sta sedaj na čelu vsak svoje province s skupno vlado v Stanleyville-u. Tako je prejšnji Kongo sedaj razdeljen na štiri dele. Trije nočejo priznati suverenosti predsednika Kasa-Vubu in ne njegove "centralne vlade", katero imenujejo ilegalno. Nesreča je, ker do sedaj še niso prišli do kakega pometnega sporazuma. Loči jih mnogo stvari: bogata Katanga ne mara nikogar nad seboj. Razni rodovi se med seboj smrtno sovražijo, n. pr. Lulua in Baluba ter Bangala in Bakongo ter še toliko drugih. Pigmejcem noben rod ne prizna enakovrednosti. Ko so v prejšnji dobi belcem očitali, da ne občujejo z domačini, so beli pokazali na njih odnose nasproti Pigmejcem. Niso se hoteli vdati in se jim približati... Pigmejci so pa krvoločni... — V že omenjenih vzhodnih provincah vlada nasilje. Pregarjajo politične nasprotnike in bele, kar jih je ostalo, odnosno so se

zopet vrnili. Tudi misijonarji so izpostavljeni in so se ponekod umaknili na varno. Od spodnje strani so zveze in promet ukinjeni. Preko Egipta in Sudana pa prejemajo vso zaželjeno pomoč iz vzhodnega rdečega bloka.

Tak je nekako položaj sedaj, ko so se vendar vsaj toliko sporazumeli, da se zberejo ta teden v Elisabethville-u na konferenco okoli okrogle mize. Sklicano je tja ogromno število ljudi, tako da bi skoro lahko izvedli pravo ljudsko glasovanje. Prav zaradi tega se bojimo, v kolikor jih poznamo, da bodo težko sklenili kaj konkretnega, ker so nedisciplinirani. To vidimo v vsakdanjem življenju. Prav iz teh vsakdanjih malih dogodkov se značilno zrcali nova duševnost ljudi, s katero moramo sedaj računati, a se težko vanjo vživljamo.

Kar se tiče misijonskega delovanja ni na prvi pogled ničesar spremenjeno. Dejstvo pa je, da je naš ugled padel in nas ljudje ne spoštujejo tako kot nekoč. Smo pač beli, kot so bili vsi, katere so pregnali iz dežele. Moramo se omejiti na naš misijonski delokrog. V cerkvah se pozna večja verska mlačnost in popuščanje. Šole imajo domače ravnatelje iz vrst učiteljstva, ki je vse izšlo iz misijonskih šol. Vsaj pri nas je zaenkrat tako in šolski nadzornik (za

ves vikariat eden) je tudi še misijonar. Dali pa mu bodo v pomoč laika, katerega naj bi vpeljal v svoj posel. V državnih uradih itd. imajo ob strani tkz. tehnične svetovalce, ki so po večini Belgijci, katere so poklicali na pomoč. Največ se je vrnilo učiteljskega osebja, zlasti za srednje, tehnične in višje šole. Prišli so pa le moški, brez družin. K nam se je vrnil eden od dveh prejšnjih zdravnikov, čeprav so ob izgonu grdo z njim ravnali. Na cesti so mu vojaki zastavili pot, ko se je vračal domov s službene poti. Preiskali so avto, katerega je menda moral dvigniti, da so vojaki lahko tudi spodaj pogledali. Nato so zdravnika vlekli v gozd, kjer so mu žugali s smrtjo. Končno so ga prisilili, da jih je naložil na avto in zapeljal, kamor so hoteli. Zdravnik je pustil v Belgiji ženo in pet otročičev. Zadnji se je rodil komaj en mesec pred temi dogodki. — Belih zasebnih podjetij ni več v deželi. V državne službe so sprejeli dvojno število ljudi v primeri s prejšnjim stanjem, a je vedno več nerada z izplačevanjem mezd, zaradi pomanjkanja denarja. Naši predstojniki imajo v tem oziru težave z učiteljstvom; država je obljubila denarna sredstva misijonom, če se zavežejo organizirati misijonski pouk kot v rednih razmerah. Če sedaj ni denarja, dolžijo misijone..."

POPOTNI MISIJONSKI UTRINKI

Nadaljevanje.

L. L. C. M.

MED ROJAKI NA PRIMORSKEM IN NA KOROŠKEM

Že večkrat smo v "Katoliških misijonih" poudarili, kako zasidrana je misijonska akcija med Slovenci na Goriškem in Tržaškem in kako lepo ter vztrajno v tem smislu delujejo zlasti misijonski odseki tamkajšnjih Marijinih družb, kar je bilo vidno prav ob 60-letnici tržaške Marijine družbe na Via Risorta, ko so "Kat. misijoni" objavili poročilo o misijonskem delu te družbe za vseh 60 let nazaj; poročilo je vsebovalo podatke s številkami in imeni. Veliko je tudi misijonarjev iz teh krajev, n.p.r. samo iz Trsta brat in sestra Miklavčič, pa oba brata Kerševana. Imel sem srečo, da sem že pred štirinajstimi leti, ko sem bival v Rimu, večkrat obiskal goriške in tržaške Slovence — misijonske prijatelje. Zlasti lepe spomine imam na pokojnega prezaslužnega slovenskega javnega delavca na Goriškem, msgr. Brumata, ki je bil tudi vodja misijonske akcije tamkaj. Razume se, da nisem mogel in smel iz Evrope, ne da bi spet posetil te dragocene misijonske sodelavce in jim kaj misijonskega povedal, zlasti še, ker sem bil ves čas v stikih z njimi bodisi z dopisovanjem, bodisi po "Kat. misijonih" in raznih misijonskih akcijah, pri katerih primorski rojaki vedno z veseljem sodelujejo, kolikor le morejo.

Naneslo je, da sem bil v *Trstu* v času dobrega tedna kar trikrat. Najprej sem šel tjakaj iz Gradca, v soboto 13. avgusta zvečer. V Trst sem prišel zjutraj pred deveto; zato sem šel brž maševat v cerkev pri novem sv. Antonu. Od tam sem hitel v okraj Rojan, kjer sem prišel ravno k slovenski službi božji, ki jo je daroval č.g. Stanko Zorko in pri kateri sem občudoval lepo zborovsko petje. Po maši sem č.g. Zorka obiskal v zakristiji in stopila sva v telefonsko zvezo še z vodjem Marijine družbe na Via Risorta, msgr. Omerzo. Dogovorili smo se, da bom imel tisti dan na nedeljo najprej misijonsko skioptično predavanje na Via Risorta, naslednji dan, na praznik Vnebovzvetja pa pri Marijini družbi v Rojanu.

Malce sem dvomil o uspehu teh dveh misijonskih predavanj, kar zadene udeležbo, kajti nahajali smo se v najbolj počitniškem času in v največji vročini. A videl sem, da tržaški Marijini družbi ne poznata ne počitnic ne vročine. V Marijinem domu se je zbralo toliko družbenic, da je bila dvorana z balkonom vred polna. Najprej sem moral izreči srčno zahvalo vodstvu in vsem članicam za tako lepo misijonsko sodelovanje vseh trinajst let, kar smo se zadnjič videli, nato pa sem jim pokazal najprej slike o slovenskih misijonarjih na sploh, potem pa še posebej o Formozi in dr. Janežu. Predavanje se je zavleklo skoraj na čas dveh ur in videl sem, koliko misijonskega čutenja je v teh dobrih dušah, ko so s toliko ljubeznijo spremljale izvajanja o slovenskih misijonarjih in misijonarkah. Ta ljubezen se je izkazala tudi v dejanju, saj so družbenice zbrale kar 20.000 lir, ki smo jih namenili za misijone. Poleg tega je še ena od njih darovala v isti namen 5.000 lir. Po končanem predavanju mi je č.s. prednica šolskih sester, ki oskrbujejo Marijin dom, postregla z bogato večerjo, kar je gotovo tudi izviralo iz misijonske ljubezni...

Naslednji dan popoldne je bilo podobno misijonsko predavanje v okraju Rojan, kjer so se morale in se še morajo Marijine družbenice desetletja zadovoljiti z zelo skromno dvorano, zdaj pa pod vodstvom č.g. voditelja Stanka Zorka zidajo s pomočjo vseh rojakov prav lep Marijin dom na vzpetini nad morjem, kjer bo lepa in prostorna dvorana s kapelo, poleg še raznih drugih društvenih prostorov, ne le za življenje Marijine družbe, ampak tudi sicer za potrebe slovenskega verstva in mladinske vzgoje. Poslopje je že vse pod streho in zdaj so pridno na delu z notranjo izdelavo. Tudi članice te Marijine družbe so dvorano popolnoma napolnile in zelo hvaležno spremljale podajanje slik in razlago in za misijone zbrale 12.000 lir, zraven pa dodale še 20.000 lir iz svoje stalne nabirke za slovenske misijonarje, kar je še posebno lepa žrtev spričo velikih dajatev od strani vseh družbenic za gradnjo Marijinega doma. Tako ta Marijina družba kot ona na Via Risorta sta imeli srečo, da sta v zadnjih letih doživeli obisk nekaterih slovenskih misijonarjev, ki so po dolgih letih spet prišli v Evropo na dopust, nazadnje č.g. Andrej Majcen S.D.B. Vsem so posvetile lepo pozornost.

Naj Bog poplača obema Marijinima družbama v Trstu to izredno veliko in požrtvovalno ljubezen do misijonov!

Še isti večer sem se vrnil proti Gradcu. Mimogrede povedano, smo imeli tamkaj vsi živeči Lenčki "družinski kongres", zbrani okrog 77-letne mame. Dva sva prišla iz Argentine, vsi ostali iz Slovenije, razen najstarejše sestre, ki v Gradcu živi. V Gradcu sem se našel tudi s svojim sobratom č. g. Ludvikom Šaveljem C. M. iz Trsta, ki je bil tamkaj na svojih osebnih duhovnih vajah, na Dunaj pa sem šel obiskat č.g. Demšarja C.M., ki tamkaj že nekaj let deluje skupaj z avstrijskimi sobrati, precej pa tudi na misijonih po Koroškem. V Trstu sem pa prenočeval pri bivšem uredniku "Kat. misijonov", sobratu č. g. Jožetu Gracarju C. M., ki je bil tedaj župnik v povsem slovenski vasi Sv. Križ nad Trstom. Tako sem imel vedno kaj lepih novih doživetij skupaj z dragimi sobrati.

V petek 19. avgusta zvečer sem se poslovil od mame in drugih domačih in odpotoval v Gorico, kamor sem prišel zjutraj. Najprej sem maševal v stolnici pri oltarju Svetogorske Marije, nato pa šel v sosednje župnišče, kjer sem počakal sedanjega voditelja goriške Marijine družbe, dr. Kazimirja Humarja, ki je kot tak tudi naš poverjenik za goriško misijonsko akcijo. Še prej sem v zakristiji govoril z msgr. Gregorcem, ki tudi lepo sodeluje pri misijonski akciji, zlasti ker vsako leto za misijonsko nedeljo uredi zanimivo priložnostno brošuro "Misijonska nedelja". No, pri dr. Humarju sem se vsaj kratko srečal še z mojim sobratom dr. Jakobom Kolaričem C.M., ki že nekaj mesecev živi na Koroškem, a deluje tudi na Primorskem; tako je prav tisti dan končal zelo uspešne duhovne vaje za goriška dekleta z udeležbo kakih 45 deklet. Z dr. Humarjem sva se dogovorila glede napovedanega predavanja v slovenski dvorani na Piazzuti, ki naj bi bilo naslednji dan, v nedeljo popoldne.

Nato sem pohitel v Trst, kjer sem imel še razne opravke. Tam sem se tudi srečal z dvema odličnima misijonskima sodelavkama, ki ju ob mojem predavanju prejšnjo nedeljo oziroma ponedeljek ni bilo doma, in sicer z učiteljico Nado Martelančevič, ki je bila med zadnjo vojno v Ljubljani ena najvodilnejših pri tako lepo cvetoči Slovenski misijonski dijaški zvezi, in pa z gdč. Ano Silič, ki je poverjenica za "Kat. misijone" na vsem Tržaškem in misijonska blagajničarka pri Marijini družbi na Via Risorta. Zelo sem bil vesel obeh teh srečanj, v katerih sem misijonsko preteklost povezal s sedanostjo, posebno ker sem imel priložnost, da sem še dobri gdč. Silič in po njej tudi voditeljici misijonskega odseka, odsotni gdč.

Mariji Hlad, zahvalil za tako lepo misijonsko delo njihove Marijine družbe in še posebej za njuno osebno misijonsko žrtvovanje. Ko sem bil že na kolodvoru, je prihitela pozdravit starega misijonskega znanca še druga nekdanja misijonska sodelavka iz mis. krožka visokošolk v Ljubljani, ga. Majda Bartolova, ki je zdaj poročena v Trstu. Ta srečanja so mi vzbudila veliko lepih spominov na misijonsko delo nekdanj v domovini, ki bi se tako idealno razcvetelo in rodilo takšne bogate sadove, da ga ni slana brezbožnega nasilja zamorila.

Vrnil sem se v Gorico, kjer so me nadvse ljubeznivo sprejele pod svojo streho moje dobre duhovne sestre, bolniške sestre Čudodelne svetinje, ki imajo tamkaj zelo lepo se razvijajočo postojanko pod spretnim in modrim vodstvom č.s. Juste. Naslednji dan, v nedeljo, me je dr. Humar popeljal v dvorano na Piazzuto v Gorici, kjer se je spet zbralo zelo lepo število ne le članic Marijine družbe, ampak tudi drugih rojakov. Zlasti so počastili to misijonsko prireditve s svojo udeležbo poleg dr. Humarja še msgr. dr. Novak, msgr. Gregorc, dekan Pavlin, župnik Žerjal in drugi čč.gg. Spored prireditve je bil isti kot v Trstu in ljubezniva pozornost ter zanimanje za misijonske slike in življenje slovenskih misijonarjev nič manjša, prav tako pa tudi misijonska darežljivost udeležencev, saj mi je naslednji dan dr. Humar prinesel 25.000 lir za slovenske misijonarje, ki so jih zbrali rojaki pri predavanju, poleg vsote naročnine "Katoliških misijonov", ki so tako na Goriškem kot na Tržaškem zelo lepo razširjeni. Po misijonskem predavanju je večji del udeležencev še ostal v dvorani; povabili so me, da sem jim še o življenju rojakov v Argentini govoril, kar mi pač ni bilo težko, saj je o slovenskem življenju v Argentini toliko povedati in jaz ga še kar dobro poznam...

Drugo jutro sem jo že zgodaj mahnil v Trst, že tretjič; to pot, da so na tržaškem radiu v slovenskem oddelku posneli na zvočni trak misijonski govor za oddajo naslednje nedelje. Začel sem z misijonskimi vtisi z evharističnega kongresa, ki so me prepričali, da se dobri katoličani vedno bolj zavedajo nujnosti misijonskega čutenja in sodelovanja s Cerkvijo. Nato sem nakazal nekaj najbolj perečih misijonskih problemov in izvajal, da moramo tudi Slovenci, kjer koli in v kakršnih koli razmerah smo, sebi primerno sodelovati pri reševanju teh problemov. Pokazal sem v številkah, kako razmeroma majhno število misijonarjev imamo danes Slovenci v misijonskem svetu in kako jim vsaj rojaki iz zamejstva skušamo biti v skromno oporo, ko že iz domovine ne morejo prejemati pomoči. (Ta govor so objavili "Katoliški misijoni".)

Po oddaji v radiu sem na posebno povabilo obiskal družino ge. Ide Perhac, ki mi je tudi izročila lepo vsoto za misijone. Opoldne sem se vrnil v Gorico, kjer sem doživel do večera še prav lepa srečanja, zvečer pa sem častitim sestram, pri katerih sem gostoval, pokazal slike o naših misijonarjih in o Formozi ter dr. Janežu, ki so jih zelo vzbudile.

Drugo jutro, v torek, ob pol petih sem šel po sveti maši že spet na kolodvor in se odpeljal na Koroško. Ne bom popisoval občutja, ki sem ga imel, ko sem se vozil pod Sv. Višarji, skozi Beljak, ob Vrbskem jezeru, gledajoč na obzorju Triglav, Karavanke in Kamniš'e planine, goro Peco in vso prekrasno pokrajino, ki bi lahko bila danes naša, pa morda tudi po naši krivdi ni več naša...

Na Koroškem nisem imel predvidenih nobenih predavanj, saj bi bilo pač predrzno misliti na kaj takega tamkaj sredi največje turistične sezone. Želel pa sem doživeti čim več srečanj z misijonskimi sodelavci, ki jih tamkaj tudi ni malo. Po zaslugi g. salezijancev, zlasti g. A. Luskarja in zadnje čase še posebno po zaslugi slovenskega dušnopastirskega urada, ki ga vodi dr. Janez Polanc, je na Koroškem v tistih nekako 80 slovenskih farah s slovenskim dušnim pastirstvom misijonska misel

živa in misijonsko delovanje izdatno. Žal dr. Polanca v Celovcu tedaj ni bilo, pač pa me je gdč. tajnica zelo prijazno sprejela in mi je v vzornem knjigovodskem redu izročila lepe vsote misijonskih darov za slovenske misijonarje in Baragovo misijonišče, poleg naročnine na "Katoliške misijone". Č. g. Reven Zdravko iz Belgije, ki je že nekaj mesecev pri vodstvu Mohorjeve družbe v Celovcu, me je pospremil k dr. Ciganu, salezijancu, ki ima na skrbi fantovski del slovenskega dijaškega doma, v katerem lepo vodi tudi dijaški misijonski krožek, kar je še posebej razveseljivo. Na poti mi je pokazal tudi poslopje "Carinthiae", v katerem se nahajajo skoraj vsi stroji nekdanje naše grobeljske Misijonske tiskarne, ki so jih ugrabili Nemci med drugo svetovno vojno in jih prenesli na Koroško. Seveda se mi je milo storilo ob misli, da so ti stroji po vseh moralnih načelih še vedno naša last in kako prav bi nam prišli, pa so, žal, v službi sicer dobrega katoliškega tiska, a vendar brez vsake koristi za slovensko in misijonsko stvar.

Isti dan popoldne sem se odpravil v tolikrim izseljenkim Slovincem nepozabni in kljub vsemu vsem dragi Spittal ob Dravi, kjer so preživeli večino svojih vojnih let, preden so se razkropili po svetu. A se še niso vsi in nekateri se tudi ne bode, kajti taborišče se zadnje čase spreminja bolj in bolj v lepo grajeno predmestje: stare lesene barake podirajo in na njihovem mestu grade dvo in osemstanovanjske hiše, prav čedne. Misijonsko je meni taborišče špital znano in drago, ne ker bi bil jaz tamkaj kaj misijonsko deloval, saj sem ga to pot prvič videl v resnici, ampak ker se je v tem taborišču pod vodstvom č.g. A. Luskarja razvilo lepo misijonsko delovanje zlasti med dijaštvom in iz vrst te misijonsko dobro vzgojene mladine sem dobil, ko so taboriščniki prišli v Argentino, najboljše mlade delovne misijonske moči, ki še danes vztrajajo eni več, drugi manj, pri slovenskem misijonskem delu v Argentini in predstavljajo bistveno pomoč. Domala vsi taboriščniki so bili dobri člani Družbe za širjenje vere in zelo mnogo se jih je tudi vpisalo v Misijonsko mašno družbo. Koliko študijskih sestankov, koliko lepih misijonskih prireditev in iger, koliko misijonskih molitvenih ur je doživelo to taborišče, ki bo v zgodovini slovenskega misijonstva posebno svetla točka, primer, kako tudi v izrednih težkih okoliščinah za misijone vneta ljubezen najde možnosti za misijonsko izživljanje. Misijonstvo je danes v taborišču v špitalu še vedno prisotno, čeprav je tamkaj Slovencev le še kakih 300. A njihov dušni pastir č.g. Anton Miklavčič lepo skrbi za DŠV, vsakoletno proslavo misijonske nedelje, širjenje "Katoliških misijonov" in Misijonske mašne družbe ter zbirke za slovenske misijonarje. Prav k temu gospodu, tako zvestemu misijonskemu poverjeniku, me je zanesla pot in našel sem ga v zidani hiši sredi taborišča. Silno prijazno me je sprejel in mi postregel ter izročil, kar se mu je nabralo misijonskega denarja, potem pa me je pospremil po taborišču in končno na kolodvor, kajti še isti večer sem moral biti spet v Celovcu, kamor sem tudi srečno prispel.

Že nekajkrat sem v zvezi z obiskom na Koroškem omenil č.g. salezijanca Alojzija Luskarja. Tega gospoda sem obiskal naslednji dan v vasi Kamen, nekaj deset kilometrov vzhodno od Celovca proti Klopinskemu jezeru. Našel sem ga na polju, ko je skupaj s sobratom kmetoval. Ker je bil ravno čas obeda, smo sedli skupaj za mizo in kramljali. Zahvalil sem se mu, da se je na Koroškem tako zavzel za "Katoliške misijone" in ga prosil, naj še naprej sodeluje z Dušnopastirskim uradom v Celovcu, ki je zdaj uradno prevzel vodstvo slovenske misijonske akcije na Koroškem. Dobri gospod me je popoldne zapeljal z avtom h Klopinskemu jezeru, kjer sem videl, koliko turistov preplavlja Koroško v tem času in kakšen lep vir dohodkov pomenijo naravne lepote koroške dežele ljudem, ki tam živijo. Zato je še toliko primernejše, da se ljudje za blaginjo, ki jo uživajo, zahvalijo Bogu tako, da radi za misijone darujejo in tako nekaj tega, kar jim Bog daje, Njemu posvete za rast Njegove Cerkve v svetu.

Da so na Koroškem tako dobri slovenski duhovniki kot verno ljudstvo res pripravljeni veliko storiti za misijone, se vidi zlasti iz nekaterih svetlih primerov izdatne in dobro organizirane misijonske akcije: Že nekaj let sem organizirajo slovenski dušni pastirji po župnijah misijonske kolednike, ko mladi pevčki, v oblekah sv. Treh kraljev hodijo od hiše do hiše in pojoč prosijo za misijone. Prav lepe vsote se tako naberejo. Ko je bil leta 1959 na Koroškem na obisku misijonar Andrej Majcen S.D.B., so mu kupili prav iz te koledniške nabirke za njegov obsežni misijonski delokrog lep avtomobil. To je bil misijonar vesel in to mu je pomagano na njegovih misijonskih potih, zlasti ker si z avtomobilom prihrani veliko dragocenejšega časa... Drug svetel primer je akcija, ki jo, podobno kot č.g. Wolbang C.M. v ZDA, razvija zadnja leta na Koroškem salezijanec Matko, ki je bil že v Ljubljani na Rakovniku duša misijonskega dela, namreč vzdrževanje domačih bogoslovcev v misijonih; s pomočjo koroških misijonskih dobrotnikov vzdržuje že njih večje število v raznih misijonskih deželah. Na Koroškem tudi stalno narašča število naročnikov "Kat. misijonov"; tako je n.pr. č.g. Luskar naročil za neko župnijo 20 izvodov več kot doslej. Srčno bi bilo želeli, da bi se Koroški Slovenci s še večjim misijonskim sodelovanjem čim bolj prikupili ljubemu Bogu, da jim bo dajal obilje milosti, ki jih tako zelo potrebujejo, če se hočejo ohranjati versko in narodno v nelahkih okoliščinah. Naj se tu v imenu slovenske misijonske akcije še posebej zahvalim vseh koroški slovenski duhovščini, da se tako lepo zavzema za sveto misijonsko stvar v povezanosti z ostalimi misijonsko delujočimi rojaki po svetu. Bog povrni!

(Sledi.)

Misijonar s spreobrnjenkami...

Naši dragi misijonarji...

(Nadaljevanje in konec.)

PAKISTAN

Že pred nekaj meseci smo prejeli dve pismi obeh naših misijskih zdravnic, sester ŽUŽEK, ki delujeta v tej mohamedanski deželi na Indijskem polotoku. Iz obeh pisem posnemamo sledeče zanimivosti za naše bralce:

Zahvaljujeta se za prispevek iz sklada in obljubljata v zahvalo kako poročilo s slikami. Bili sta nekaj časa skupaj, kakih deset dni, ker sicer sta kakih 300 km oddaljeni ena od druge. V zadnjem času smo prejeli novico, da se bo razdalja med njima še znatno povečala, kajti s. Dominika (Rezka) je prestavljena v drugi del Pakistana, na vzhodni konec Indije, blizu Bengalije, ki je nam najbolj znana indijska pokrajina. Obe imata dela čez glavo, ne pa toliko možnosti za spreobračanje, saj se vsakih celo leto ne doseže niti eno spreobrnjenje... Taka je mohamedanska ledina... A treba je pričati Kristusa in njegovo ljubezen, potem pa božji previdnosti prepuščati sadove. Potrebno bi bilo veliko več delavcev. Zato je šel škof misijona, kjer deluje s. Agnes (Janja), v Evropo in Združene države Amerike, iskati pomočnikov, tudi laičnih moči, zlasti za pomnožitev bolnišnic in dispanzerjev v svoji škofiji. Do srede junija so že prispele v Pakistan od tega škofa pridobljene sledeče laične misijonske moči: Tri dekleta iz Cardijnove organizacije mladih katoliških delavcev, tri moči iz zdravniškega misijonskega zavoda v Würzburgu v Nemčiji, in tri iz Avstrije. Vse so diplomirane bolničarke. Eno leto bodo ostale v bolnišnici Misijonskih zdravnic, kjer deluje naša misijonarka, da se privadijo ljudem, klimi in da dobe

še več prakse. Sledita tej skupini kmalu še dve zdravnici iz Würzburga in še kateri. "Bog blagoslovi ta velikopotezni načrt našega škofa!" — tako zaključuje s. Agnes svoje poročilo o tem zanimivem podvigu z laičnimi misijonskimi sodelavci.

AFRIKA

Nedaleč od Konga deluje v Severni Rodeziji slovenski misijonar o. RADKO RUDEŽ S. J. Iz njegovega zadnjega pisma sredi oktobra povzemamo sledeče:

"Prav lepo se Vam zahvaljujem za lepi znesek, ki ste mi ga poslali! Bog plačaj! Če bi me vprašali, kaj bom z denarjem, bi bil v zadregi z odgovorom, to pa zato, ker je stroškov in potreb na vse strani veliko, denarja pa tako malo. Vaš dar je preobrodilo kritje vsaj ene od sto potreb, ki terjajo rešitev.

Delujem na misijonu, ki je bil nekoč cvetoč, zadnjih 20 let pa je bil opuščen radi pomanjkanja misijonarjev. V naši škofiji Lusaka so letos spet umrli trije misijonarji in zato se tu in tam čuje mnenje, naj bi moj misijon Kapoche spet opustili, ker da je drugod potreba večja...

Kapoche ima 5.000 duš, raztresenih v dolžini 50 km, dočim imata v mestu dve župniji z enim dušnim pastirjem vsaka po 15.000 duš. A čeprav je moj misijon v primeri z omenjenima dvema maloštevilen, vendar dá enemu samemu misijonarju veliko dela. V prvih desetih mesecih letošnjega leta sem imel 502 krsta. Misijonska šola je v tem času iz štiriletne zrasla v petletno in pripravljala se nova šola na podružnici, kakih 16 km vstran. Razredi so polno zase-

deni. Ako bi opustili ta misijon, bi eve-toče življenje, ki smo ga komaj obnovili, spet začelo zamirati. Res je, oskrbovali bi vse to iz misijona Katondwe, 25 km daleč. A že ostareli misijonar in njegov pomočnik imata že s svojimi ustanovami preveč dela, kako naj bi lepo vodila še tako oddaljene...

Veliko žrtev in težav nalaga v naših misijonih tu skrb in delo za poklice. V naši škofiji na primer imamo lepo semeniške, ki pa še ni dalo nobenega duhovnika. So le štirje zamorski duhovniki, a iz prejšnjih let, ko škofija sama še ni imela svojega semenišča. Ta zadeva zelo skrbi nadškofa. Saj je lahko napolniti semenišča, a težko med mladino doseči idealizem, ki je potreben za poklic. Mnogo fantov, ki hodijo k nam v šolo, stanuje tik ob misijonu, pa jih k maši v delavnikih skoraj nikoli ni. Zamorec je zmožen trpeti bolj kot belec, toda nima moči, da bi se prostovoljno podvrgel žrtvi, ki se ji more izogniti, ki ni nujna.

Afrika se prebuja, a prebuja se v krvi. Bog daj, da bi trpljenje Afrike ne bilo zaman. Bog daj novim domačinskim oblastem pamet, da ne bodo gradili bodočnosti svojih dežel na ruševinah dosedanjega dobrega in svetega, kar se je s velikimi misijonskimi žrtvami zgradilo tekom desetletij! Vsi upajo, da v deželah, ki so bile pod angleško nadoblastjo, ne bo tako žalostnih razmer, kakor so v Kongu. Toda ne zavisi vse od dobre volje angleških oblastnikov, ampak od raznih petokoloncev! Komunisti imajo pri nas mnogo prijateljev in pristašev, zlasti med najbolj šolanimi. Jaz sem edini belec 25 km naokrog, a gledam na bodočnost Rodezije optimistično, tudi na bodočnost misijonskega dela. Le da bi bilo več misijonarjev!"

V Južni Afriki deluje več slovenskih misijonarjev in misijonark. Misijonarji so iz Družbe Misijonarjev Sinov presv. Sreca, in sicer o. Franc Bratina, o. Albin Kladnik in br. Valentin Poznič. Od prvih dveh že lep čas nimamo glasu,

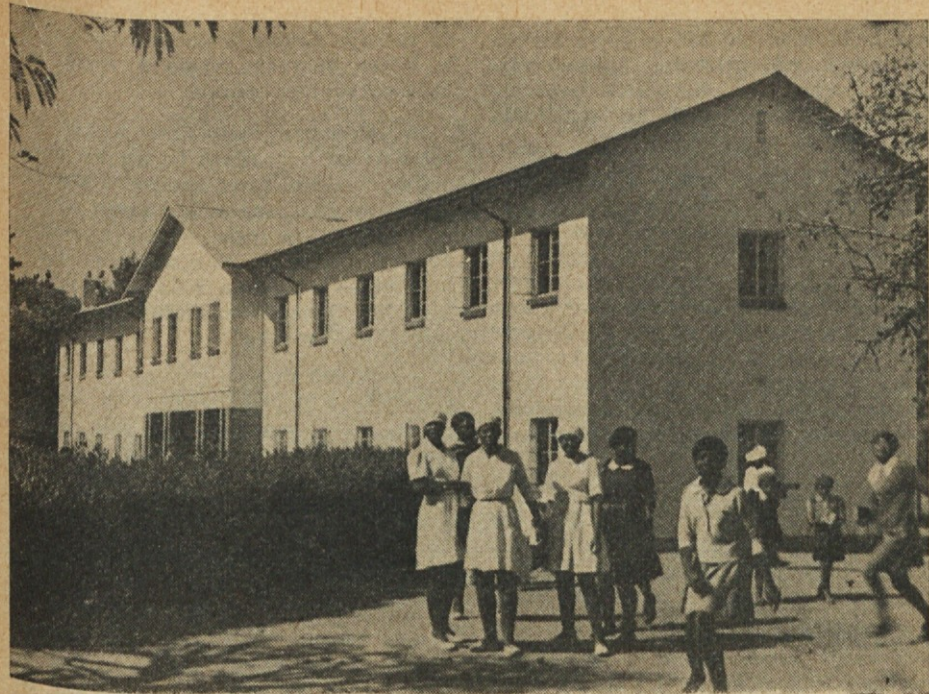
pač pa je zvest dopisnik br. VALENTIN POZNIČ, ki nam je v dveh zadnjih pismih sporočil tole:

"Sanje se mi niso uresničile, ko sem mislil, da bom letošnji majnik preživel v domovini. Za izdajo novega potnega lista je tukajšnji konzulat zahteval, da naj si preskrbim domovinski list, pa so mi iz domovine odgovorili, da jaz sploh nisem več jugoslov. državljan, ker sem po 15 letih državljanstvo izgubil. Zdaj me pa mora konzulat najprej prijavit. Če me bodo sprejeli, mi bodo izdali novo domovinsko pravico. Kako dolgo bo ta postopek trajal, ne vem, zato letos skoraj gotovo ne bom potoval domov.

22. majnika smo tukaj imeli birmo, kar 162 birmancev. Ker so naši verniki daleč okrog raztreseni, so zvečine prišli v misijon že na predvečer. V nedeljo zjutraj pri prvi maši je bila cerkev že lepo polna vernikov, tako da so mnogi lahko prejeli svete zakramente že pri prvi maši. Pri deseti maši pa je bila cerkev res nabito polna. Da bi ne bilo zmede, smo birmancem in botrom odločili prednji del svetišča. Po birmi je bila blagoslovitev nove hiše za sestre domačinke, ki imajo zdaj lepo in udobno stanovanje.

Naše misijonsko delo gre kot ponavadi. Večkrat tu pa tam ujamemo kake glasove, češ da nas bodo izgnali, ker nismo črnci, ki jim ta kraj pripada. Mi pa zaupamo v božjo Previdnost, ki vedno vse prav ukrene. "Vate, Gospod, zaupam, ne bom osramočen vekomaj!"

Ko to pismo pišem, je v stari cerkvi koncert naše šolske mladine, ki se vrši vsako leto nedeljo pred izpitom 6. razreda, kajti 6. razred je zaključni razred, zato se po izpitu šolarji ne vrnejo več na misijon. Letos ima 6. razred 68 učencev. Kako bo drugo leto, ne vem. A od nove republike si ne obetamo najboljšega. Kot se čuje, se za prihodnje leto pripravlja velika nevihta od strani domačinov, ki se bore za doseg enakovarnosti. Vsak, ki pozna razmere tako med belimi kot med črnimi, vidi, da se črnim godi velika krivica. Vzemimo le

*Hiša sester domačink v Glen-Cowie v Južni Afriki, kjer deluje naš č. br. Valentin
Poznič F.S.C. Gradnjo hiše je prav on vodil.*

en primer: Dočim beli zidar zasluži na dan 80 do 100 šilingov, zasluži domačin le 8 šilingov, pomagač samo 4 šilinge... In vendar med kvaliteto dela enih in drugih ni take velike razlike, dasi je priznati, da so beli na splošno boljši delavci. Obleka in živež sta pa za vse, bele in črne, enako draga. Splošno so beli rokodelci in delavci tu zelo dobro plačani, verjetno bolje kot povsod drugod po svetu. Zato ima vsak beli delavec, nekaj let po prihodu v deželo že svojo lepo hišo in avto. Beli domačinom sploh ne puste, da bi se izučili raznih obrti. Jaz sem pa tu na misijonu izvežbal več zidarjev in lahko rečem, da delajo kot jaz. Na vsak način bo treba prevelike razlike med belimi in črnimi tu odpraviti."

Od dveh slovenskih uršulink, ki delujeta v Južni Afriki, imamo pred seboj

več pisem *m. Ksaverije Lesjak O.S.U.*, ki jih je poslala zadnje čase uredništvu, č. g. Wolbangu in dobrotnikom. Iz teh pisem posnemamo sledeče:

"Tu doli še vedno mirno in pridno širimo božje kraljestvo. Žetev je velika, a delavcev malo. Poklicev tu doli med belo mladino ni, ker je življenje v svetu preveč razkošno in zato zapeljivo. Med zamorci imamo nekaj poklicev, a niso še zrele, da bi nas povsem nadomestile. V šoli imamo okrog 600 mladih duš, od teh je zdaj kaka polovica katoličanov. Ko smo leta 1932 odprle šolo, smo pričele s 37 šolarji, med njimi je bilo 5 katoličanov. Med odraslimi imam zdaj 15 katehumenov, katere poučujem ob nedeljah.

Pretekli teden sta nas obiskala dva nadzornika za ustni izpit 3. razreda, ročna dela, vrtnarstvo in sadjarstvo. Zdi

se mi, da smo jim bili pogodu, ker so nas prosili, naj priredimo splošno razstavo koncem leta, na katero bodo povabili učiteljstvo drugih krajev. Hvala Bogu tudi za ta uspeh!

Upam, da bomo mogle nabaviti mali avto, katerega nujno potrebujemo za naša vsakodnevna misijonska pota. S pomočjo slovenskih dobrotnikov imamo že zbrano tretjino potrebne vsote; s prodajo ročnih del pa bo vsota gotovo lepo zrasla. Do sedaj sva se obe misijonarki vozili s privatnim avtobusom, kar nas je stalo dnevno vsaj tri dolarje. Javni avtobus ne vozi mimo našega misijona, z avtobusom domačinov pa se ne smemo voziti.

Nača cerkev počasi raste s tal. Upamo, da bo končana za božič. Stala bo okrog 3.600 angleških funtov ali 10.000 dolarjev. Škof nam je naklonil 2.000 funtov, ostalo pa moramo same poskrbeti.

Moje delo je poleg pouka v šoli tudi poučevanje katehumenov iz vrst šolske mladine. Imamo tudi tri postaje zunaj misijona, kjer delujejo katehisti med rudarskimi delavci. Vodim tudi žensko Marijino družbo, katero tu doli nazivljemo Družbo svete Ane. Prav zdaj imamo duhovne vaje in je kakih 400 udeleženk. To so naše najboljše sodelavke v vsakem pogledu. Žene, ki živijo blizu misijona, so vsak dan pri svetem obhajilu.

V šoli poučujeva le dve misijonarki, drugače imamo v pomoč dva črna učitelja in pet črnih učiteljic. Naše roke so polne dela, naše glave pa polne skrbi. Poprej nam je država veliko pomagala: dobili smo plače za učiteljstvo, knjige za učence in še nekaj navrh za vzdrževanje šole. Zdaj je vse to odpadlo, ne dobimo ničesar, moramo vse same poskrbeti. A ne klonemo. Dobri Oče ve za nas in naše potrebe, v Njegovi sveti službi smo, skromno orodje za širjenje Njegovega kraljestva.

Po Božiču je vstopila ena naših učenk k sestram Pomočnicam sv. Angele, katerih novicijat je pod vodstvom naših sester v Krugersdorfu. Prosim, molite,

da vztraja. Sestre domačinke bodo igrale veliko in važno vlogo v verski bodočnosti svojega naroda.

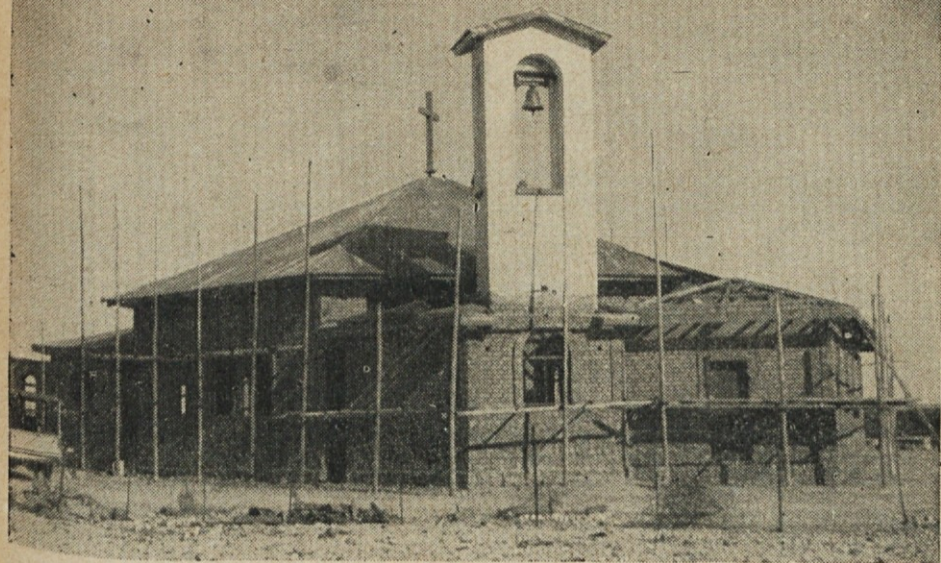
10. decembra bomo imeli krstno slovesnost: sv. zakrament bo prejelo nekaj mojih odraslih katehumenov. Natančno število mi še ni znano, ker zavisi od priizkušnje, ki jo bodo morali v nedeljo napraviti pred g. misijonarjem. Katehumeni so večinoma naši bivši učenci, s svojimi ženami oz. možmi. Kako lepo je biti misijonarka!

V zadnjem mesecu sem prejela potom slovenske centrale v zamejstvu kar tri vsote, dragoceni darovi naših blagih dobrotnikov, vsega skupaj 250 dolarjev! Ne vem, kako naj se zahvalim za vso to pomoč. Dobrotni nebeški Oče naj vsem povrne tisočkrat!"

Piše tudi s. BRIGITA BREGAR O.S.U., zahvaljujoč se za pomoč, ki jo je tudi ona prejela. Piše, da so v veselem pričakovanju začetka zidave cerkve in šole v novi zamorski naselbini, kar zavisi zdaj samo od dovoljenja ministrstva, dočim so lokalne oblasti na veliko in prijetno presenečenje misijonark vse lepo odobrile.

Tudi iz Južne Afrike nam piše s. TEREZIJA BENIGNA ŠTEH, oblatinja, septembra meseca:

"Že pred dobrim mesecem sem prejela zelo dobrodošli denar, ki ste nam ga zopet poslali. Ne vem, kako naj se zahvalim. Bila sem zelo veselo presenečena! Naj Gospod vsem dobrotnikom, ki na kakršenkoli način žrtvujejo in darujejo, obilno poplača - to je naša molitev! Tu v misijonu Anghrabies smo še vedno le en misijonar duhovnik in tri sestre, kot pred petimi leti. Šola, ki je še vedno privatna, šteje štiri učitelje in 154 učencev! V naši bližini je protestantska šola, ki jo vzdržuje država, pa ima le enega učitelja z 18 do 20 učenci. Žal je okraj Kakamus, kamor spadamo, zelo nasproten do katoličanov, zato pa naše šole ne priznajo. Tako je naše na-

Nova cerkva na eni zunanjih postaj misijona v Keimoesu, kjer delujejo slovenske misijonske oblatinje sv. Frančiška Saleškega. Cerkva se gradi tudi s pomočjo slovenskih dobrotnikov.

predovanje bolj počasno, ker so dohodki premajhni. Na srečo je naš misijonar zelo sposoben in delaven, sam zida šolske prostore, dela šolske klopi in vse, kar je še potrebno. Tako še nekam izhajamo in delamo, celo pomagamo tistim, ki so še bolj ubožni kot smo mi in pridejo v misijon po pomoč v boleznih in revščini.

V nedeljo 14. avgusta smo imeli sv. birmo, letos le 24 birmancev, od teh 6 odraslih, ki so tudi prejeli prvo sveto obhajilo. Škofov obisk je za naše ljudi velika slovesnost, pridejo od daleč in v velikem številu. Cerkev je pri tej priložnosti vedno premajhna. Za praznike bi res potrebovali veliko hišo božjo, na kar pa zdaj še misliti ni, saj je bodočnost Afrike tako negotova. Molimo, da Bog naše kristjane utrdi v veri in ljubezni, da tako zmorejo vztrajati v verski zvestobi in v življenju po veri, pa naj pride kar koli!

Zelo Vam priporočam v molitev naše misijone tu v Nomagualandu: zelo potrebujemo duhovnike, brate in sestre, vse premalo nas je za delo, zlasti, ker je mnogo že starih in izčrpanih in delajo le še z nadčloveško energijo."

V naslednjem pismu misijonarka dodaja še tele vesti: "Tukaj imamo veliko sušo. Že nad leto dni ni bilo dežja, živina nima več hrane na pašnikih, ki so se spremenili v puščino. Mi imamo vodo vsaj za zalivanje vrta, kajti smo čisto blizu reke Oranje. A pašnikov ni mogoče zalivati, zato mnogo živine pogine.

Iskreno se Vam zahvaljujem za poslani dar, ki sem ga namenila v pomoč gradnji cerkve, katere sliko Vam tu prilagam. Je to ena izmed cerkvic naših zunanjih postaj. — Na praznik Kristusa Kralja smo imeli v Keimoesu lepo

duhovno žetev: 30 krstov, 96 prvih sv. obhajil in 124 birmancev. To je bil vesel dan za nas misijonarje! Veliko žrtev stanejo ti sadovi, a na tak dan ne mislimo na žrtve, ampak smo polni veselja in duhovne sreče nad sadovi. Saj vrednost ene same neumrjoče duše bomo šele v večnosti mogli prav oceniti.

Z mojim zdravjem gre kar dobro naprej, odkar so mi pobrali 25 žolčnih kamnov. Bog daj, da bi pri tem ostalo!"

Tudi ob koncu septembra je iz Južne Afrike pisala misijonarka s. MARIJA VINCENCIJA NOVAK iz iste redovne družbe:

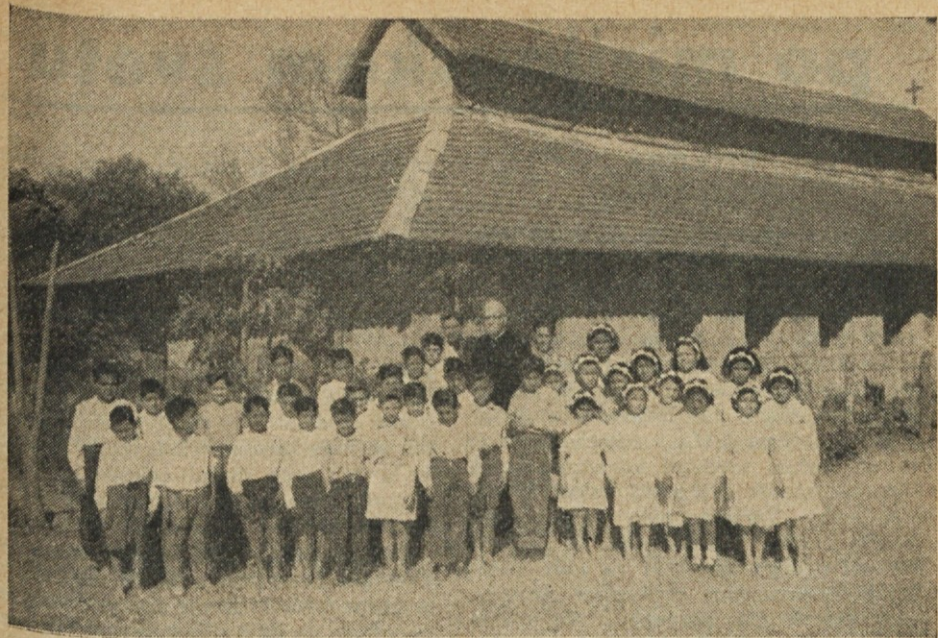
"Iz vsega srca se zahvaljujem za poslani dar 40 dolarjev iz sklada za slovenske misijonarje! To je res lepo dari-

lo, za katerec naj nebeški Misijonar vse dobrotnike poplača! Pravkar smo začeli zidati na eni naših postaj veliko cerkev, ki nas bo stala 3.000 angleških funtov, a so verniki v teku triletne nabirke zbrali komaj 200 funtov, ostalo moramo prispevati mi iz družbenega žepa, ki je pa kaj prazen. Mogoče se bo našla v ZD kakšna dobra duša, ki nam bo priskočila na pomoč.

Jaz sem zadnje čase bolehal in sem morala biti dvakrat operirana. Pobožne molitve naših dobrih misijonarjev in vernikov so me spet zdravo iz bolnice pripeljale. Hvala Bogu, že spet opravljam svoje delo. Letos bo že 25 let, odkar delujem tu v Keimoesu. Hvala nebeškemu Misijonarju, da smem delati v njegovem vinogradu, hvala za milost stanovitnosti. Bog plačaj pa tudi Vam, dobrotnikom, ki ste molili zame in mi pomagali!"

Slovenska misijonarka iz Južne Afrike z dvema prvoobhajankama.

Na misijonu San José med Indijanci rodu Čulupi na meji med Argentino in Paragvajem, kjer delujejo slovenske šolske sestre, je vedno več vernikov. Tu vidimo skupino prvoobhajancev pred cerkvi.

Iz misijona San José med Čulupi Indijanci v Južni Ameriki poroča s. SERAFINA ČERNE, mariborska šolska sestra, sredi meseca julija:

“Tu smo bile nekaj časa kakor na kakem oddaljenem otoku. Reka Pilcomayo je preplavila vse naokrog, le v misijonu smo bili na suhem. Da smo imeli z našim sosednjim misijonom sv. Leonarda zvezo, so za hišo podrli drevo “palo boracho” ter iztesali čoln, s katerim smo se vozili čez vode.

Pred nekaj meseci sem imela srečo, da sem krstila Indijanko, ki je takoj naslednji dan umrla. Bolehala je že več let in sem jo že nekajkrat po malem učila verouk. Pač pa sta na žalost pred kratkim brez krsta umrla en Indijanec in mlada indijanska žena. Oba sta imela za najbližje sorodnike kristjane, živelata sta med njimi, a kljub temu sta kot pogana umrla.

Število otrok se nam je letos povečalo in jih imamo nekaj čez 100, tako nam dela ne zmanjka.

Pred kratkim so ubili v bližini misijona leva. Njegovo mast so mi svetovali kot zdravilo, meso so pa Indijanci z veseljem odnesli in pojedli. Tudi kač je tu vedno dosti, čeravno se jih vsako leto veliko ugonobi. Pred nedavnim sem na eno naletela na glavnem oltarju. Bila je ena najbolj strupenih. Imamo prav gotovo zelo dobre angele varuhe, da nas tako varujejo pred to golaznijo.

Pred meseci mi je pisala sestrična, ki je uršulinka v Franciji, da je od tam odšla v afriške misijone Slovenka, m. Ksaverija Černič, uršulinka. Njen naslov je: Mission Catholique, Ursuline, BOKE, Guinea, Afrique. Priporoča se za Kat. misijone.”

po misijonskem svetu

KITAJSKA

Križev pot Cerkve

Pokojni papež Pij XII. je malo pred svojo smrtjo opozoril kitajske škofe, da je posvečevanje novih škofov brez izrecnega dovoljenja Sv. Stolice nedopustno. Nekateri so za to papeževu opozorilo ostali gluhi. Tako število od komunističnih ljudskih oblasti imenovanih škofov še vedno raste. Ob imenovanju šangčuja za novega škofa v Šanghaju se je — če smemo verovati komunističnemu tisku — zbralo nič manj kakor 37 takih škofov. Verjetno niso vsi posvečeni škofje, marveč le duhovniki, ki po volji komunističnega komiteja za kult načeljujejo posameznim cerkvenim provincam, čeprav niso posvečeni. Ne upamo se jih soditi. Morda bi bili v obsdbi pristranski, ko ne poznamo vseh ozadij te velike žaloi gre katoliške Cerkve na Kitajskem. Kdo ve, kakšen je bil pritisk nanje, da so sprejeli tako imenovanje in posvečenje ali ga izvedli? Dejstvo samo je težko, morda nepopravljivo; sodbo o odgovornosti in krivdi pa prepustimo Bogu.

Ti razkolni škofje se prav gotovo ne zavedajo jasno vseh strašnih posledic svojega ravnanja. Obnašajo se, kakor da samo oni zastopajo resnično katoliško Cerkev na Kitajskem. V svojih strastnih in naravnost brezbožnih govorih smešijo in napadajo Sv. Stolico. Človeku se zdi čudno, kako to, da ne spoznajo, da so odpadniki in da predstavljajo le skupinico zapeljanih odpadnikov. Večina kitajskih katoličanov jih ne prizna. To pa morejo pokazati le na ta način, da se bolj in bolj oddaljujejo od vsega verskega življenja, vsaj kar se javnega kulta tiče. V cerkve, kjer mašujejo in dele zakramente ti odpadniki, nočejo iti, do pravovernih škofov in duhovnikov, ki so v veliki večini bili izgnani ali pa trpe po ječah, pa le s te-

žavo pridejo. Semenišča so na splošno prazna, junaški bogoslovci, ki niso hoteli kloniti pred zahtevo vlade, pa na prisilnem delu ali v ječah, semeniška poslopja se uporabljajo za druge namene. Človeško govorjeno, katoliška Cerkev na Kitajskem je obsojena na propad. Duhovnikov je vsak dan manj. Če kdo na srečo pride iz ječe ali od prisilnega dela, kmalu najdejo novo pretvezo za ponovno obsodbo. Ker so življenjski pogoji teh revežev izredno težki, jih je le malo, ki bi dalj časa zdržali telesne in dušne napore. Zato je umrljivost med njimi izredno visoka.

Pravoverni kitajski katoličani — kolikor jih je še izven ječ in taborišč — so prepričani, da jim je pod grehom prepovedano, da bi hodili v cerkve teh razkolnih škofov in duhovnikov in iz njihovih rok prejeli svete zakramente. Zaradi vedno številnejših delavnih ljudskih občin jim je skoro docela onemogočena skupna družinska molitev. Največkrat se omejujejo na zasebno in skrito molitev na samem. A tudi takih je vedno manj. Starejši umirajo, mlajši pa vedno bolj čutijo vpliv brezbožnega okolja. Dogaja se celo, da verni starši niti ne dajo krstiti svojih otrok. Odpadlega duhovnika ne priznajo, do pravega se obrniti ne morejo. Razmere so take, da se jim zdi skoraj bolje, da otrok niti ne postane kristjan. Dobro vedo, da jim bodo komunisti otroka vzeli in izročili v otroško zavetišče, malo pozneje pa v komunistične šole; v fantovski dobi pa ga bodo vpisali v komunistično mladinsko organizacijo. Kako naj mu dajo primerno katoliško vzgojo, če bo moral dan za dnevom poslušati ravno nasprotno nauke z zagotovitvijo, da je Bog iznajdba starokopitnih in nazadnjaških ljudi. "Ali ni bolje, da pustimo svojega otroka brez krsta, čeprav bi ga smeli sami krstiti, kakor pa da postane katoličan po krstu in imenu, po življenju pa brezbožnež?"

Vlada pogosto ponavlja, da je v smislu 88. člena kitajske ustave vera zasebna stvar posameznika in da ona to versko svobodo spoštuje. Z ustanovitvijo kitajske narodne cerkve komunistična vlada dosega veliko večje uspehe kakor bi jih mogla z odkritim preganjanjem. Istočasno pa lahko dokazuje svetu, da ona ne uničuje Cerkve, marveč da ta sama razpada.

Silen napredek v šolstvu

Če verjamemo uradnim podatkom, je kitajsko šolstvo v zadnjih petih letih naredilo silen skok naprej. In to v vseh treh stopnjah ljudske, srednje in visoke šole.

Število učencev ljudskih šol je poskočilo od 53 milijonov v letu 1955 na 90 milijonov v letu 1960, povešek za 70%; v srednjih šolah beležijo napredek kar za 280 %, to je od 4,5 na 15 milijonov učencev; na visokih šolah pa za 181%, od 288.000 na 810.000 slušateljev. Izvedenci v teh statistikah kar nočejo verjeti tem uradnim podatkom. Pravijo, da je človeško nemogoče v 4 ali 5 letih podvojiti ali celo potrojiti število profesorjev in učiteljev, ki jih za ta porast nujno potrebujejo.

V Šanghaju skušajo nadomestiti pomanjkanje profesorjev z uporabo radia, televizije in filmov. V strankinem komiteju so ustanovili poseben odbor, ki ima nalogo, da prouči, kako bi se dalo čim uspešneje uporabljati električne aparate v študijske namene. V Šansi že imajo svojevrstno univerzo, ustanovljeno leta 1958. Njena značilnost je ta — Kitajci so izredno ponosni na to posebnost —, da nima treh stvari, ki so na vseh drugih univerzah največje važnosti: nima ne profesorjev ne učnega materiala in ne dijakov, ki bi uspešno končali srednjo šolo. Namesto profesorjev prihajajo posebej povabljeni tovariši iz mesta in okolice, tehniki iz tovarn in bližnjih rudnikov, ki govore o tem, kar jih je naučilo življenje in dnevno delo. Akademiki so lahko vsi, ki ima-

jo kaj smisla in stremljenja po tem; učni material si pa pripravljajo kar sami. Ob takih dejstvih z lahkoto razumemo besede šefa propagande Lu-Ting-Yi, ko je na ljudskem zborovanju izjavil: "Čeprav je na splošno napredek velik, je vendar tudi res, da je kulturna raven našega ljudstva v gotovem pogledu padla." Na univerzah se zelo opazja nazadovanje poznanja tujih jezikov.

Velike številke niso vedno zanesljivo znamenje velikega napredka. Prav bi bilo, če bi se na Kitajskem spomnili besed odstavljenega rektorja pekinške univerze, ki je ves čas ponavljal, da je treba tudi v šolstvu stalno gledati bolj na kakovost, kakor pa na množino.

Življenje v narodnih občinah

Hongkong in Makao dajeta vsak dan zatočišče številnim Kitajcem, ki beže iz komunističnega raja. Mnogim se seveda beg ponesreči. Tisti pa, ki srečno dosežejo zaželjeno svobodo, se smatrajo srečne, čeprav so izgubili vse svoje premoženje in bili takorekoč prisiljeni zapustiti svojo ljubljeno domovino. Vsak izmed njih ve povedati kaj novega o razmerah, zlasti še o velikem trpljenju v rdeči Kitajski. Poslušajmo očeta, ki je srečno z vso družino prišel v Makao:

"Res, nismo bili bogati. Z vztrajnim delom se nam je posrečilo kupiti majhno zemljišče. Zgradili smo si preprosto hišico in nabavili ribiški čoln. Živeli smo skromno, a vendar zadovoljno... Tri leta po komunistični "osvoboditvi" smo že izgubili vse. Mene so pobrali in odvedli na delo v rudnike na severni del naše province. Cela tri leta sem bil pri tem težkem in ne vajenem delu, docela ločen od svoje družine. Ko se je tudi v naši vasi osnovala "narodna občina", sem se lahko vrnil in spet živel skupno z ženo in otroci. Upal sem, da bomo kako mogli nositi breme, a je postajalo iz dneva v dan težje in nazadnje smo pobeignili.

Naš delavnik je trajal tudi po 16 ur trdega dela. Paznikova naloga je, da ljudi priganja k delu, nepokorne in ne-

delavne pa naznanja višjim oblastnikom. Večinoma smo delali na njivah ali pa ravnali prostrano ozemlje. Oblastnikom se je zahotelo, da dvignemo letni pridelek na našem ozemlju za 25 %. V našo večjo nesrečo je prav takrat poginilo 21 volov, ki smo jih uporabljali kot vprežno živino. Tako smo jih morali nadomestiti mi sami in vleči težki plug ter opraviti za vsak dan določeno delo.

Vsi delavci smo bili razdeljeni v tri skupine. K prvi so spadali zdravi in močni ljudje, ki so bili sposobni presaditi riž iz štirih arov zemlje in prenašati bremena z nad 60 kg teže. Drugo skupino so tvorili tisti, ki so bili še sposobni za delo, vendar ne za tako napore. V zadnjo so pa uvrstili starčke, bolnike in otroke: eni so pasli živino, drugi pa na njivah pleli plevel. V veliki skupni obednici smo imeli hrano. Kakor vojaki smo stali v vrstah, vsak v svoji skupini, ker se je količina hrane merila po opravljenem delu. Ne vem, če je bil kdo zadovoljen z njo in če jo je dobil v zadostni količini. Največji reveži so bili pač oni iz tretje skupine.

Umrljivost je bila izredno velika, zlati med otroci in starčki. Zaradi nezadostne hrane so jedli lupine in korenine, kar jim je hitreje uničevalo telo. Vsak večer, čeprav do skrajnosti utrujeni od naporenega težaškega dela, smo morali še na posebne sestanke. Navadno smo se zbirali kar na prostem in poslušali "učene voditelje", ki so nam govorili o politiki in gospodarstvu, vedno pa poveljevali napore in uspehe komunistične stranke pri napredku in odrešenju delavnih množic. Pogosto so nas tudi svarili, naj ne poskušamo s pobegom v Makao. Nismo jih ubogali. Pustili smo jim tisto malo, kar smo imeli, izrabili prvo ugodno priliko za beg in po 10-urnem veslanju dosegli prostost." Tako je govoril omenjeni družinski oče.

Iz drugih poročil vemo, da so komunisti pred tremi leti pogosto izjavljali da bo moralo ljudstvo prestopiti le še "tri trda in huda leta", potem bo pa že vse dobro in lepo. Tako so govorili leta 1958.

Naslednje leto so časopisi tu in tam že pogreli to vest o treh težkih letih, a vedno manj pogosto in glasno. Lani že ni bilo več te tolažbe, čeprav bi moralo biti že zadnje hudo leto. Ljudje vedno bolj uvidevajo, da se bodo ta leta vlekla brez konca in kraja naprej. Delavnega urnika z 8 delavnimi urami ne poznajo. Maocetungov poziv vsemu narodu, naj proizvaja "več, hitreje in ceneje" lež kakor mora nad vsemi. Te štiri kratke besede usuznjujejo milijone kitajskih delavcev.

Temu nezaslišanemu izrabljanju delavskih množic se pridružuje sadistično uživanje ob poniževanju meščanskih krogov, ki jih hočejo za vsako ceno iztreti. Šanghajski časopis "Osvobojenje" pravi o dijakih iz teh meščanskih krogov: "Lani so mislili, da bodo ostali oproščeni slehernega dela. Če so se lotili kakega ročnega dela, so si previdno naredili rokavice, da bi njih roke ostale mehke in lepe. Letos smo jih uvrstili med poljske delavce in ugotavljamo, da nosijo gnoj z golimi rokami."

Ali moremo ob takih poročilih tudi mi reči, da komunizem prinaša rešenje človeštvu?

Sodnik William Walsh obišče svojega brata v ječi

Sodnik William Walsh, 70-letnik, se je po devetdnevem bivanju v Šanghaju, kjer je obiskal svojega brata, 69 let staro škoga James-a Walsh-a, ki so ga komunisti "radi vohunstva" obsodili na 20-letno ječo, za nekaj dni zadržal v Hongkongu. Brez odlašanja je pristal na časnikarsko konferenco ter mirno odgovarjal na stavljen vprašanja. Najprej se je zahvalil oblastem, tako kitajskim kakor inozemskim, ki so mu omogočile to potovanje in ponovno srečanje z bratom. V devetih dneh svojega bivanja v Šanghaju je smel govoriti z njim le trikrat. Prvi obisk je trajal le pol ure, druga dva pa so na njegovo ponovno prošnjo podaljšali na eno uro. Na vprašanje časnikarja, ali smatra za

umestno, da mu oblasti niso dovolile za pogovor kaj več časa, je odgovoril, da skoro nima pomena izražati svoja osebna mnenja glede tega. Prostdodušno pa je dostavil, da so oblasti resnično v njegov prid omilile predpis, ki dovoljuje le polurni obisk, pozabile pa pri tem, da je on za ta dve uri in pol trajajoči razgovor preletel nič manj kakor 17.000 km. "Dejstva sama govore zadosti jasno in glasno."

Svojega brata je našel precej shujšaneja, a ne ravno v slabem zdravstvenem stanju. Radi njegove visoke starosti so mu določili celico v bolniškem oddelku ječe. V isti celici je še drug kitajski jetnik, okrog 40 let star, ki pa govori tudi angleško. Vsak dan mora dvakrat na dvorišče, da se z gibanjem telesno utrjuje. Drugače je pa vse njegovo opravilo le v tem, da dnevno počisti po sobi. Hrana ni kaj posebnega, a zadostna; prinašajo mu tudi nekaj kitajskih revij, tiskanih v angleškem jeziku.

Odkar je v ječi, ni mogel niti enkrat maševati. Oblast mu tudi ni dovolila, da bi sprejel rožni venec, ki mu ga je brat prinesel kot spomin od šestih še živečih sošolcev, s katerimi je leta 1910 končal svoje študije v Emmitzburg College. Razlog za odklonitev te prošnje je bil kratek in jasen: "Ta predmet ujetniku ni potreben." Ko mu je hotel izročiti rožnemu vencu priloženi list z napisom: Škofu Walshu z najboljšimi željami, so tudi to odklonili, češ, da v ječi ne poznajo nobenega takega škofa.

Pri vseh teh srečanjih sta bila strogo nadzorovana. Celo nekaj tolmačev je bilo zraven. Ves čas sta se smela razgovarjati le o zasebnih in družinskih zadevah. Zadržanje škofa je neomajno, brez strahu in popuščanja. Na vprašanje, če morda želi, da bi napravili potrebne korake za njegovo oprostitev in odhod iz Kitajske, je vdano odgovoril: "Mislim, da nihče ne hrepeni po ječi; a nikar ne misli, da se počutim nesrečnega. Svojo prihodnost polagam v roke dobrega Boga." Kaj več ni smel reči, ker bi pre-

koračil dovoljeno mejo pogovora. Na moj pomislek, da se verjetno zadnjikrat vidiva, saj sva že oba precej stara, je veselo odvrnil: "Se bova že našla v nebesih. Tvoj obisk mi je bil največja človeška tolažba, ki sem je bil kdaj v življenju deležen. Zahvali se v mojem imenu vsem, ki zame molijo."

V času svojega bivanja v mestu je William Walsh v spremstvu dveh materialistično usmerjenih častnikov lahko obiskal razne znamenitosti mesta. Oba častnika sta se neznansko trudila, da bi ga prepričala, da je napredek Kitajske v 10 letih komunistične vlade tak, kakor ga ni moči najti na nobenem drugem delu sveta. Obljubljali so mu tudi, da bo lahko poslušal "Glas Amerike" in pa še londonsko radijsko postajo, a obljube niso izpolnili. Njegove prošnje, naj mu dovolijo obisk sodišča, razgovor s sodniki in advokati, so bile tudi odklonjene.

LAOS

Malo pojasnila o položaju v deželi

V častnikih skoro dnevno beremo novice o homatijah in neurejenem položaju v Laosu. Prav bo, če tudi bralci KM dobe skromno, a pregledno sliko o ozadju teh dogodkov.

Po razsežnosti je Laos le za malenkost manjši od Jugoslavije, prebivalcev ima pa komaj nekaj nad 2 milijona. Po veri so budisti; katoličanov je le kakih 18.000, razdeljenih v dva apostolska vikariata z 67 misijonarji. Katoličani doslej niso naleteli na kakšne večje težave. Najtežje je bilo to, da sta lani izginila dva misijonarja: enega so potem našli mrtvega, o drugem se pa doslej še ne ve, kaj se mu je zgodilo.

V čem obstaja jedro spora in nastalih bojev? Ko se je Francija po dobrih 50 letih vlade nad tem protektoratom leta 1949 umaknila in dala svobodo temu narodu, so se takoj pojavile razne politične struje. V dveh provincah so prišli do oblasti pristaši filokomunistič-

ne stranke Pathet Lao. Imeli so neodvisno upravo in celo svojo vojsko. V razgovorih v Ženevi so leta 1953 sklenili, da se ti dve provinci vključita v veliko večji del države. Tudi parlament je glasoval za to. Tako so hoteli prepričati, da ne bi v njihovi domovini nastalo kaj podobnega kakor imamo v Nemčiji, na Koreji in v Vietnamu, kjer je dežela razdeljena v komunistično in protikomunistično državo. Določili so, da bo uradništvo teh dveh provinc dobilo odgovarjajoča službena mesta drugje v državi, del te samostojne vojske bo razpuščen, ostalo število vojakov — kakih 1.500 — pa bodo vključili v redno vojsko. Ta dva bataljona sta čakala na končno rešitev, ki je pa le ni hotelo biti. Odločilni krogi so bili v precepu: če jih ne sprejmejo, preti nevarnost, da se umaknejo v pragozd in začno gverilo; če jih pa sprejmejo kot vojaké redne vojske, je spet nevarno, da bi s komunističnim naukom "okužili" druge vojaké. Ker so čakali predolgo, sta se bataljona naveličala, uprla, podala v manj dostopne kraje in pridobivala vedno nove ljudi. Vlada je zaprosila za posebno komisijo Združenih Narodov, ki naj na mestu ugotovi odgovornost sosednih držav za to uporniško dejanje obeh bataljonov. Istočasno je vlada pozaprila večje število pristašev stranke Pathet Lao v Vientiane. Ker je vlada začela sumničiti, preganjati in celo zapirati manj zanesljivo uradništvo, se je to v precejšnjem številu odpravilo v uporne kraje in tako pomnožilo število nezadovoljnejšev pod komunističnim nadzorstvom. Stranka Pathet Lao je postala močna in naravnost nevarna ne le v preje omenjenih dveh provincah, marveč na vseh koncih države.

Ljudstvo je ostalo mirno, kakor da se za zadevo kaj bolj ne briga. Dan za dnem pa je postajalo bolj jasno, da se nekaj pripravlja. Vojaške naprave, transporti so začeli čutiti teže nenadnih napadov od strani upornikov. Iz sosednih komunističnih dežel so prejemale orožje in opremo; v težko dostopnih krajih so si uredili svoja vežbališča in pripravili zatočišča za primer nevarnosti in ne-

zgod. Ljudstvo jih na splošno ne podpira, a nasprotuje jim tudi ne. Pridobili pa so za svoje gibanje že precej vplivnih oseb, med njimi tudi nekaj boncev.

Člani parlamenta niso bili edini, ker stranka mlajših zagovarja odločen nastop proti komunizmu in uporabo vojaške sile. Ti mlajši so ustanovili odbor za obrambo državnih interesov, za predsednika odbora pa izbrali generala Phumy. Naslonili so se na Siam in na Južni Vietnam, ker se oba bojita za svoje meje, če bi Laos padel v komunistične kremplje... Stranka starih se je pa izjavljala za nevtalnost, boječ se, da bi z odločnim ali celo silovitim nastopom prisilili filokomunistično stranko Pathet Lao v odkrito uporniško gibanje z gverilo, v čemer je stranka do podrobnosti izvežbana. Računali so na treznost laoškega ljudstva in na izdatno podporo zapadnih velesil, ki bi tudi najraje preprečile mednarodne zapletljaje na tem kočljivem ozemlju. Po daljšem razpravljanju sta se obe stranki le sporazumeli glede sestave enotne vlade, ki naj bi vodila državo. A sporazum ni dolgo veljal.

Komunistično usmerjeni elementi so se že čutili zadosti številni in močni, da so z izdatno podporo svojih rdečih sosedov začeli pravo borbo za prevzem oblasti. In tako je prišlo do državljanske vojne, katera še ni odločena; odločitev pa zavisi bolj od volje in moči U.S.A. na eni strani in Rusije na drugi strani, kot pa od borcev samih na terenu.

PAKISTAN

Problemi glavnega mesta

Pred kratkim so izvedli gospodarsko-socialni popis prebivalstva glavnega mesta Pakistana. Ker so podatki sami nekaj novega in ker prav tam delujeta dve slovenski misijonarki, sestri zdravnici Žužek, se nam zdi še bolj primerno, da jih na kratko priobčimo tudi v KM z namenom, da naši čitatelji spoznajo

okolje, v katerem delujeta omenjeni ministronarki.

Rawalpindi — tako se imenuje danes glavno mesto Pakistana — ima danes 312.000 prebivalcev. V mestu je 53.000 družin, a komaj 10.000 od teh ima lastne hiše. Samo 32.000 stanovanj je zgrajenih iz opeke ali kamenja, številne družine živijo v pravih votlinah. Nekako 75 % od imenovanih hiš nima vodne napeljave, 50 % jih je brez kopalnice, 40 % nima niti ločene kuhinje in 20 % stanovanj nima več kakor en sam prostor za vse potrebe družine.

V šolskem pogledu je stanje tako: 20 % dečkov v starosti od 5 do 15 let ne hodi v šolo, pri deklicah pa skoči to število na 35 %. Med odraslimi moškimi je 45 % nepismenih, med ženskami pa 65 %.

Poročilo tudi omenja, da se ljudje poročajo zelo mladi: 25 % deklet v starosti pod 15 let je že poročenih, od fantov v isti dobi le 2 %. Družine imajo navadno po 5 do 6 članov.

Ko sta se leta 1947 Indija in Pakistan ločila, je mesto Rawalpindi štelo komaj 10.000 družin. Verjetno je prav v tem preneglem porastu mestnega prebivalstva pravi vzrok tako nizkega življenjskega stanja. Imenovani popis naj bi služil vladi, da poišče primerno rešitev nakazanih problemov.

TANGANJIKA

Afriški kardinal med svojimi

Papež Janez XXIII. se je pri zadnjem imenovanju kardinalov ozrl tudi na Afriko in ji dal prvega kardinala-domačina. Prve škofe črne polti je posvetil že papež Pij XI. Sedanji sv. oče pa je enega izmed njih počastil z najvišjim dostojanstvom, ko mu je izročil kardinalski klobuk. Ob povratku iz Rima ga je čakalo veselo presenečenje. Ljudje so mu pripravili sprejem, kakršnega prav gotovo ni pričakoval, saj pri tem niso sodelovali le katoličani, marveč narod v

celoti. Poleg srečnih staršev — kardinal ima komaj 48 let — in državnih predstavnikov, ki so mu prvi izrekli dobrodoščilo, je sodelovala cela vrsta igralcev, bobnarjev in plesalcev, ki so ob navdušenem ploskanju in odobravanju množice pozdravljali kardinala. Ta je v kratkem obgovoru izrazil svoja čustva, ki so ga obhajala ob ceremonijah v Rimu, dodal pa tudi poziv vsam narodom afriškega kontinenta. Nekako takole je govoril: "Ko sem med navdušenim ploskanjem množice stopal po velikanski baziliki sv. Petra in se kot edini predstavnik Afrike bližal sv. očetu, da iz njegovih rok prejmem znake visoke cerkvene oblasti, sem se čutil globoko vzhicenenega ob misli, da me v duhu obdajajo številne množice afriških narodov. Povsod nam govore o veliki bodočnosti, ki nas čaka, če bomo znali ta leta porabiti za svoj razvoj in napredek. V političnem pogledu smo v kratkem vsi svobodni. Vprašanje pa je, če bomo tudi vsi res pokazali potrebno zrelost za samostojno življenje. Zato na ta veliki dan, ko veselo pozdravljam mojo drago domovino in vse druge afriške dežele, pozivam vse naše narode k zakonitosti in resnosti. Sledimo ukazom vesti, gojimo v sebi čut medsebojne odgovornosti. Če bomo storili to, bomo lahko z zaupanjem dvigali svoj pogled v nebo in čakali na stanoviten blagoslov tistega, ki povračuje kozarec mrzle vode, ki jo damo bližnjemu v njegovem imenu."

Zastopnik državnih oblasti pa je poudaril, da je papež s tem imenovanjem izkazal veliko zaupanje ne le kardinalu samemu, marveč tudi celotnemu narodu. "Katoliška Cerkev, je pristavil, že lepo dobo izvaja svoj blagodejen vpliv na naš narod, ko ga navaja, da hodi po poti umerjenosti in resničnega napredka. Nikoli se ni vmešavala v strankarsko politiko, marveč se je omejevala na vzgojo resnično dobrih državljanov. Ni golo naključje, da sta najvišja predstavnik našega naroda, novoimenovani kardinal v cerkvenem, Julij Nyerere pa v civilnem pogledu vzorna sinova katoliške Cerkve."

Napetost glede šolstva

Imenovana angleška kolonija ima komaj nekaj nad 300 ljudskih šol. Katoliških je okrog 60, vse druge so v rokah raznih protestantskih sekt. Državne oblasti pri gradnji poslopij niso sodelovale, pač pa so se obvezale, da bodo plačevale učitelje in vsaj delno pomagale pri vzdrževanju poslopij. S tem pa so te verske šole sprejele obveznost, da nudijo primeren pouk tudi učencem, ki ne pripadajo krščanski veri. V zadnjih časih se je namreč vselilo v to kolonijo veliko število Indijcev, ki še niso mogli ustanoviti svojih šol in so tako nujno navezani na že obstoječe.

Leta 1945 so državne in cerkvene oblasti prišle do sporazuma glede šolstva in izdale dekret, s katerim so bile določene pravice in dolžnosti cerkvenih šolskih predstojnikov. Žal ta dekret, ki nosi naslov "Dvojno nadzorstvo", ni prišel nikdar do popolne veljave. Državna oblast si je vedno lastila zadnjo besedo pri izdelavi učnih načrtov in njih izvedbo tudi nadzirala, vendar tako previdno in obzirno, da ni prišlo do kakih trenj.

Pred dobrim letom je postal minister za šolstvo dr. Rai, član napredne ljudske stranke. Kot minister je kmalu javno napadel sistem dvojnega nadzorstva in začel klicati na razgovor predstavnike posameznih verskih skupin. Vsaki skupini posebej je razlagal svoje načrte glede šolstva, v upanju, da bo tako najlažje uspel. Uvidel pa je, da verski predstavniki niso šli na njegove limanice. Po neuspeh pogajanjih je izdal uradno poročilo, v katerem razlaga tudi svoje načrte o nujnosti reforme dekreta o dvojnem nadzorstvu.

Kakšne spremembe zahteva minister? Najvažnejša je pač ta, da pridejo verske šole popolnoma pod nadzorstvo ministrstva za šole. To ministrstvo je odgovorno za njih delo in njih napredek. Imenovanje in napredovanje učiteljev bo odvisno od posebne komisije, kjer bodo

cerkvene oblasti imele tudi svojo besedo, a le kot nasvet, odločitev bo vedno v rokah vlade. Glede učiteljev, ki naj bi poučevali verouk, minister pridržuje sebi izključno pravico, da imenuje na vsaki šoli vsaj enega. Se razume, da so verske skupine odločno zavrnile tak predlog. Če bi ta predlog stopil v veljavo, bi oni ne imeli več pravice, da bi smeli odsloviti učitelja, ki ne bi spoštoval vere. Moglo bi priti celo do pravega nesmisla, da bi kdo v verski šoli učil in propagiral pravo brezboštvo. Po tem načrtu bi se morale verske skupine dejansko tudi odpovedati svoji pravici, da bi v teh šolah večina učencev bila njihove vere.

V odgovor na te ministrove zahteve je škof v Georgetown, Msgr. Guilly, izdal posebno pastirsko pismo: "Verska bodočnost naših otrok je v teh dneh na tehtnici. Kot katoličani moramo z vso požrtvovalnostjo podpirati naše šole, spoštovati in izvajati zakonite določbe dekreta o dvojnem nadzorstvu in jih braniti z vsemi zakonitimi sredstvi, ki so nam na razpolago. Z ogromnimi žrtvami smo prišli do primernih zemljišč in lepih šolskih poslopij, ki so naš ponos in naša lastnina. To nam daje neizpodbitno pravico, da nudimo našim otrokom v naših šolah vse, kar je potrebno in primerno za njihovo versko vzgojo. Za to nujno potrebujemo katoliških in globokovernih učiteljev, ki jih ne morejo in ne smejo izpodrinuti drugi." Tako je odgovoril tamošnji škof.

Ljudje so na splošno prepričani, da minister s svojim predlogom ne bo uspel; to pa zato, ker so katoličani in protestantje, ki predstavljajo ogromno večino prebivalstva, v tej točki enotni in brez strahu branijo svoje pravice.

**LEPO SE PRIPOROČAMO ZA PORA
RAVNAVO NAROČNINE, ZLASTI
ZAOSTALE.**

UPRAVA

misijonsko zaledje

POROČILO O MISIJSKIH ŽRTVAH ROJAKOV V SPITTALU, AVSTRIJA

Tamkajšnji slovenski dušni pastir č. g. Miklavčič s hvalevredno skrbnostjo in vztrajnostjo od časa do časa, zlasti ob vsakoletni misijonski nedelji vzpodbudi svoje slovenske vernike, naj molijo in tudi kaj darujejo za misijone. Tako misijonska zavest v tej kakih 300 rojakov številni skupnosti iz leta v leto raste in s tem tudi njih misijonsko sodelovanje, kar lepo pokažejo naslednje številke:

Za slovenske misijonarje so nabrali rojaki v Spittalu:

V letu	šilingov
1953	189,—
1954	100,70
1955	725,70
1956	978,30
1957	954,20
1958	1550.—
1959	1600.—
1960	1280.—

V letu 1960 vsota ni narasla, ampak padla zato, ker je bil za misijonsko nedeljo, ko se napravi glavna nabirka, g. dušni pastir v bolnišnici, pa so nabirko prenesli na praznik sv. Treh kraljev letošnjega leta in je razumljivo, da ni dosegla višine, kot bi jo ob najbolj primernem času okrog misijonske nedelje.

Poleg tega so rojaki vedno radi darovali tudi za afriške misijone. Nekatere družine so darovale za odkup poganskih otrok, da so bili krščeni na imena njihovih sinov, katere so pobili komunisti v Kočevskem Rogu po končani vojni. Tudi to je lepo dejanje tamkajšnjih naših ljudi, da se ob misli na svoje drage padle spomnijo misijonov! Vsako leto se tudi mnogo rojakov vpiše v Misijonsko mašno družbo. Slovenskega misijonskega lista "Katoliški misijoni", zaenkrat

prihaja še bolj malo med rojake v Spittalu, le 13 izvodov, a so ti izvodi zelo brani.

Vsekakor je treba poudariti lepo misijonsko sodelovanje rojakov, ki še žive v bivšem taborišču v Spittalu v ne ravno idealnih življenjskih okoliščinah, pa na še bolj potrebne brate in sestre v Kristusu, na pogane, ne pozabijo.

DAROV ZA MISIJONE

V SKLAD ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE

V *lirah*: Knez Ivanka, Trst, 1.000; dr. Stanko Janežič, Mačkovlje, 200.

V *pesih*: N. N., Luján, 20; Maček Jakob 100; Pucko Vinko, Quilmes, 45; iz zapuščine škofa Rožmana, dve vsoti: 4.100 in 5.315.

V *šilingih*: Potom slovenskega dušno-pastirskega urada v Celovcu: Neimenovani iz Slov. Plajberka namesto venca na grob, 100; N. N. iz Dobrle vesi, 200; fara Galicija, 41; A. Lukan, Zg. Jezerca, 50; N. N. iz št. Vida, 250; fara Šteben-Malošče, 150; dijaki 1. in 2. razreda slovenske gimnazije, 50; neimenovana iz Velikovca, 500; R. W. Radiše, 40; 2. in 3. razred iz Mohorjevega internata, 51,82; neimenovana iz Apač, 30; Z. M., 50; Ana Lukan, 50; fara Šteben-Malošče, 200; Ana Primus, 25; neimenovana iz Gorenč, 500; S. T. iz Radiš, 100; iz fare Loče: S. T., 100; M. U., 50; N. P., 30; M. V., 50; A. V., 10; neimenovani iz Žihpolj, 50; 1. in 2. razred Mohorjevega doma, 60,60; neimenovana iz Vogrč, 60; neimenovana iz Glinj, 500; fara št. Vid, 140; fara Šteben-Malošče, 100; neimenovana iz št. Vida, 500; v zahvalo M. Tereziji Ledochowski, 500; neimenovana iz Podrožce, 100; fara št. Jakob, 150; N. N. iz Celovca, 6,27; N. N. iz Mokric, 50; ne-

Otroci ge. in ga. Tushar iz Gilberta, U.S.A., štirje na sliki, eden neviden v zibelki. "Jabolko ne pade daleč od drevesa", pravi pregovor. Kaže, da bodo ti peteri fantiči glede misijonske požrtvovalnosti šli po stopinjah ata in mame, ki tako lepo delujeta v pomoč misijonom. Tudi oni so svoje prihranke darovali za misijone. Bog jih živi in naj da komu od njih še milost misijonskega poklica!

imenovana iz Celovca, 10; A. Končič iz Vogrč, 100; N. N. iz Celovca, 20; neimenovana iz Žvabeka, 100; N. N. iz Slov. Plajberka, 50; članice Živega rožnega venca iz Šmiklavža, 200; fara Kasaze, 40; Cilka Cankl, 20; neimenovana iz Št. Vida, 100; razni neimenovani iz Koroške, 860; za m. Ksaverijo Lesjak, N. N., 50 šilingov.

Potom č. g. Miklavčiča, Špittal: Nibirka za leto 1960: 1.280 šilingov.

V dolarjih: KANADA: Marijan Novak, 1; družina Zizek, 1; Vid Rovaneš, 2. — U.S.A.: Joseph Rev. Ferkulj, 100; dekleta Misijonskega krožka v Gilbertu, 40 (božični dar slov. misijonarjem); mrs. Frances Marolt, 15; mr. Frank Mlinar, 12; po 10: mrs. Mary Pekol, mrs. Ana Nemeč; neimenovani zdravnik, 7; po 5: miss Agnes Slamnik, mrs. John Gorjanc, mr. Frank Starin; mrs.

Katherine Spreitzer, 4; mrs. Caroline Gregory, 3; po 2: mr. Joseph Peshel, mr. Joseph Sinic; po 1: mrs. Maria Posavoch; mrs. Johanna Petkovsek, mrs. Josephine Palcic. Za posamezne misijonarje: Janko Smolej, za Majcena, 10; miss Ivanka Pograjec, za o. J. Cukale, 35; dr. Franc Puc, za o. Demšarja S. J., 5, mrs. Gertrude Tushar, za novo cerkev A. Kladnika, 10; miss Lojzka Verbič, 2,50 za o. Cukale in 2,50 za o. Poderžaja; Rt. Rev. Francis Koretic, za m. Ksaverijo Lesjak, 2 dol.

ZA KRUH SV. ANTONA, KRSTE, itd.

Fara št. Vid na Koroškem, za kruh sv. Antona, 50 šilingov; Tusharjevi otroci Johnny, Edward, Tommy, Tony in Joseph, po Johnnyju kot božični dar za krst afriškega otroka na ime Jože, 5 dolarjev.

ZA MISIJONE

Biseromašnik Anton Merkun, U.S.A., 5 dol.; ARGENTINA: Jesih Maks, 45 pesov; Likozar Anton, San Justo, 50 pesov; Ana Jug, Bs. As., 100 pesov.

ZA D.Š.V.

Družina Golob, Luján, Arg., 50 pesov.

ZA SKLAD "KAT. MISIJONOV"

Sušnik Franc, Lanus, 50 pesov; Šmalc Ludvik, Lanus, 30 pesov; č. g. Bogatec, Kontovel na Primorskem, 300 lir.

ZA BARAGOVO BEATIFIKACIJO oz. J.A.B.Z.

Roza Ivančič, Buenos Aires, za beatifikacijo, v zahvalo, 500 pesov; ista za Baragovo zvezo, 100 pesov; Fani Jamšek, Bs. As., 50 pesov.

ZA VZDRŽEVANJE DOMAČIH BOGOSLOVCEV V MISIJONIH

so po č. g. Wolbangu C. M. darovali v času od 26. V. do 26. XI. 1960:

Po 150 dol.: Druž. Jakoba Kvasa, Toronto, za drugoletno vzdrževanje afriškega bogoslovca Maurilyo Sanga; druž. Franka Kastelic, Chicago, za tretjeletno vzdrževalnino kit. bogoslovca Avgustina Kuok S. D. B.; Neimenovana iz Clevelanda za prvoletno vzdrževalnino indijskega bogoslovca v nadškofjskem semenišču v Ranchiju Marius-a Janyan-a; Miss Mary C. Hribar Cleveland, za prvoletno vzdrževanje indijskega svetnega bogoslovca istotam, Michael Baptist; družina Johna Prezlja, Toronto, za četrto leto vzdrževanja bogoslovca Johna Funga S.D.B. Neimenovani iz Toronta za petoletno vzdrževanje afriškega bogoslovca John Mwano.

Družina William Kuntara za japonskega bogoslovca Aloysius Hideo Ikuma S. J. še preostalih 58 dol. kot zadnji obrok za tretjeletno vzdrževanje.

Družina Jakoba Beznik, iz Milwaukee, 5 dolarjev, kot zadnji obrok k prvoletni vzdrževalnini afriškega bogoslovca Gaudensyo Msongo.

Skupaj v sklad za vzdrževanje domačih bogoslovcev je bilo darovano od 26. V. do 26. XI.: dol. 968,00.

ZNAMKE SO DAROVALI

po č. g. Wolbangu C. M. v U.S.A. in od drugod:

(od 21. V. do 26. XI. 1960)

Mrs. John Tushar (ponovno); Ivo Medved in sin, Batawa, Canada (ponovno; eno pošiljko sestri M. Angeli v Belgijo; eno č. g. J. Kustecu v Indijo.) William Kuntara; Jakob Brula (ponovno); Miss Antonia Fortun; Miss Lilly Lomas (Canada, ponovno); John Kosir (Canada); Frank Starin; Mrs. Amalia Povirk; Miss Mary Ciber; Miss Josephine Bericic; Rev. Frank Skumavc; Mrs. Johana Belaj; Rev. Julius Slapšak; dr. Jože Basaj (ponovno); Rev. Francis Rebol M. M.; Rev. Franc Rode C. M.; Colegio Sagrado Corazón, Marcos Juárez; Neznana dobrotnica iz Belgije (po s. M. Angeli); Pedro García, Španija; Sestra Angelina Martelanc, Jeruzalem; Rev. Leo Campbell C. M.; Sister Mary Melinda; Sr. M. Cypriana; Luka Kumar; Rev. Cornelius Ryan C. M.; Rev. Francis Stauble C. M.; Joseph E. Diekes (ponovno); Mother Benedict S.C.M.M., M. D.; Mother Crescentia C. P. S.; Br. Alojzij Vodenik C. M. (ponovno); Auxiliatrices du Porgatoire, Ruanda-Urundi; prof. Jacques in Raïssa Maritain; Mrs. Mary Rebolj; Rev. Joseph Snoj; Isolina Banci (ponovno), Ancona; Miss Ivanka Pograjec; sestra Josephine Zupancic, Japonska (ponovno); Frank J. Morscher; Mrs. Amalia Povirk; Mrs. Zorka Dimnik; Mrs. Gina Catelli; Frank Starin; Mrs. Nevenka Someregger (ponovno), Avstrija; Eric Kovacic; Rev. Janez Zupan S.D.B. (ponovno), Bolivija; Rev. Jože Vovk; Rev. John Kopach C. M.; sestra Katarina Jančar, Japonska; Mary Ciber; Br. Lojze Klančar C. M., Pariz (ponovno); Rev. Franc Sodja C. M. in Slovenska šola v Torontu (učenci); Branka Lapaine, Francka Turk, Irena Krevs, Marija Babič; Mrs. Milka Gruntar; Janez Bančič; Slovenska šola v Montrealu (po sestri Jožefi); sestra Benjamina Kardinar, Japonska; Rev. Janez Petek C. M. (ponovno); Sr. Mary of Peace, W. S.; Sr. Assumpta; Rev. James Megi-

vern C. M., Fribourg, Švica; M. Ksaverija Lesjak O.S.U., Južna Afrika (ponovno); Sestra Anica Miklavčič, Japonska (ponovno); Ivanka Furlan, Trst (ponovno); Franciscan Sisters of the Atonement, Edmonton, Kanada; Sestra Lidija Krek in sosestre usmiljenke, Toronto (ponovno); Rev. Vladimir Kos S. J., Japonska (ponovno); Louis Ovic; H. de Malartic, Lisboa, Portugal (ponovno); Clifford Van Nest (ponovno); Sestra M. Silvana Trost, Trst; Maria Gloria Correia, Portugal; Rev. Ladislav Lenček C. M. (ponovno); Rev. John Newman C. M.; Rev. Ciril O.; Anica S. in družina; M. Deodata Hočevar O.S.U., Indonezija; Mary Hudolin; Orazio Proce; Prof. Anton Muhr; Marko Smrdelj; Rev. Joseph Ferkulj; Sister M. Agnes S.C.M.M.; Rev. Janez Grile, Venezuela (ponovno); Sestra Ahacija Kacin, Gorica; Ivanka Trobec, Argentina; Rev. Jože Cukale S. J.; Donald Cancienne C. M. (ponovno); Rev. Stanko Poderžaj S. J.; Mrs. Francis Rebol; Bro. Alfred Smith C. M.; Jo-

seph Gics; Mary C. Hribar; Rev. Joseph Geder S.D.B.; Sr. Marie Vincent Novak, Južna Afrika; Rev. Stanko Boljka C. M. (ponovno), Ekvador; Joseph Sanino; Rev. Janez Ehrlich S. J.; Sister Stanislaus S. A.; Mrs. Mary Bernard; Dr. Franc Puc; Ivo Medved in sin (ponovno), Batawa, Kanada; M. Angela Bahovec O.S.U. (ponovno); Bro. René Josseaume C. M., Francija; Mrs. Rosalie Shanahan; Bro. Robert Kerketta S.D.B.; Frank Kamin; Dr. Janez Janež, Formoza; družina Kopinja, Vancouver, Kanada; Rev. Martin Turk, Vancouver; Mrs. Pauline Vrečar; Miss Ivy Marks, Indija; Rev. Franc Seškar, Nemčija; Br. France Drobnič S. J.; Janez Marentič; Slovenska šola v Torontu po sestri Ceciliji Prebil, usmiljenki, šolski otroci: Julijana Kvas, Silvija Galič, Marijan Prezelj, Metka Kavčič; Ludvik Sluga, Mary Kenik in družina Guntar; sestra Marija Angela, Belgija.

VSEM TISOČKRAT BOG POVRNI!

NOVI UDJE MISIJSKE MAŠNE DRUŽBE

U.S.A.

Živi: Johanna Petkovšek, Mary Sinkovec, Frank Umek, John Umek, William Umek, Joan Lines, Mary Darby, Ana Kasper, Mathilda Klančnik, Henry Logar, Avgust Starin, Stajnar Francka, Karl, Sr., Karl, Jr., Liza in Andrej, Okorn Ivana in Janez, Vidie Ivana, Cerar Franc, Rihtar Janez, Katarina Urh, Helena Pelko, Richard F., Margaret J., Michael C., Bernardette M., Stephan B. Tursich, Mary Oblak, Sonja, Simon, Simon Jr. in Andrej Kregar, Minka Gorithan, Marija in Alba Petschaler, Karla Amreither.

Pokojni: Jakob, Janez, Frank, vsi Petkovšek; Johana Cankar, Marija, Franc, Terezija, Frank, Jakob in Anton Jereb, Mary Pecek, Alojzij Ponikvar, Ana Hudolin, Louis Spehek, Johana Farnelski, Pavlina Kastelle, Pavlina Vesel, Agnes Bukovec, Ana Simonič, Rev. Anton Sojar, Mrs. John Juhant, Frances Sibenek, Marija Mrak, Simon Cof, Alojzij Cof, Jerry Perc.

Posebej še smo prejeli 20 novih udov, večinoma živeh, z vpis v MMD; poslala jih je Angela Cibasek, Joliet, Ill.

KANADA

Živi: Jožica Nosan, Paul Nosan, Tereza Štu-

kelj, Lidija, Mihael, Diana, Tone in Marija Stukelj, Peter, Miha, Mary, Paul, Joe, Tony, Frank in Andy Habjan, Uršula Tavčar, Janko, Peterček, Mildred in Tončka Habjan.

ITALIJA

Živi: Basa Rado, Masič Ludvik, Sosič Natalija in Nella., Detroj Ivanka in Gildo, Maranzina Branko, Albino, Lucija, Aldo, Gianni in Andrej, Jarc Otilija, Cupin Rozalija, Jospina Posega, Ida Perhave, Morgante Emilio, Delost Franc in Marija, Česnik Ivanka, Figelj Andrej, družina Figelj, Simčič Jožef in Marija, Marija Markič in Berta Misik, družina Zakelj in družina Bucovaz.

Pokojni: Lozej Jožefa in Andrej, Maranzina Andrej, Jerman Anton, Marija, Ana in Jožef, Krivec Andrej, Jarc Marija, Surk Marjeta, Merezek Andrej in sin, Kozmina Rozalija, Sosič Olga, Volčič Ana, starši Posega, Mario Perhave, Roje Ivan, Nina Giurovich, Černič Marija, Bitežnik Lucija, Černič Štefan, č. g. Berbuč Anton, Černič Ana, Figelj, Anton, Jožefa in Antonija, Bensa Franc, Valentin in Marija, Masera Jožef, Filipič Marija, ernič Anton, Jancnez in Marija, Devetak Ivana, Blažič Marija, Konjko Peter in Marija, Simčič Jožef, Marija-

Izidor, Jožefa, Anton in Celestina, družina Martik Iv., družina Martik L., druž. Zupančič, Janez Zupančič, Janez Zupančič, zpk., starši Mišič, Franc Urbančič, družina Bucovaz, Marija in Valentin Velikonja, starši Kogej, Franc Kavčič, sorodniki Rupnik, starši Petrič.

AVSTRALIJA

Gabrijele Zele in Stanislav Zele, pok. Stanislav Zele.

ARGENTINA

Živi: Helena Kušar, Veronika Lampret, Draksler Iva, Frančiška, France, Valentin in Anton, Čampa J., Alojzija in Jože ml., Grbec Mirko, Marija, Lipovec Ambrož, Igljič Terezija, Mira in Miha, Papler Franc in Minka, Vilfan Franc, Amalija in Vincencij, Gorjup Anton, Sušnik Rado, Tončka, Vinko, Anica in Daniel, Hafner Franc, Goljevšček Franc, Olga, Andrej, Marija, Marija (bis), Ivanka in Pavel, Anica Grčar, Ivanka Starin, Pepca Breznik, Franc, Srečko, Ivan in Vinko Hribar, Helena Cerar, Janko Vasle, Aleks, Andrej Steinhaus, Beatriz Angélica Steinhaus, Mirko in Metka Vasle.

Pokojni: Marija, Pavlina in Franc Grebenc, Jakob, Frančiška in Jakob (bis) Pleško, Ivan Smrdelj, Janez Smrdelj, Jernej Požar, Marijana Požar, Andrej Merlak, Ignacij Glinšek, Draksler Janez, Marija, Vinko in mama, Narobe Janez in Marija, Grbec Karol in Ludvik, Igljič Franc, Franc (bis), Karol, Roblek Helena, Zajc Franc, Eržen Jožef in Jerica, Bole Franc in Ivana, Gorjup Jožef in Katarina, Berčič Jakob, Mirko, Vinko, Ivan, Hafner Janez in Marjeta, Andrej Goljevšček, Alojzija Goljevšček, Anton Zelinšek.

FRANCIJA

Rotar Stefan, Rotar Marie Jose, Marija Beč in pok. Jožef Beč.

CHILE

Živi: Agustín V. Gonzáles, Lía Velja de Gonzáles, Alejandro Figueroa, Jerman Fernando Uribe, Elisa de Gallardo, Josephina Mayorga,

L. Angel Vargas Gómez, Alejandrina de Martinčić, Eliana Contreras Barba, Irscó Martínez Arias, Antonio Arajko, Flor Manuel Vargas, Marcela Rodríguez, Magdalena Matic Ituriga, Carlos Manueli Parker, Humberto Marnich, Elfegea Trivino Vázquez, Marino A. Muñoz, María Alejandro Cenadi, Candelaria Vidal, Ricardo Averia, C.M.N.N., C.M.N.N., Lucho Roman, Juan Uršič, Barbara Leonor, María Junena Díaz, Ze'mira Ibáñez, Dojmo Uršič, T. Velázquez, José Vargas, Irscó Wanar, Abel Trivino, Ernestina Carcano, Teresia Cardena, José Giorgio Morales, Manuel Muñoz, Mity Knokey, Isabel Barrientos, María González, Pedro Jurjevič, Reinaldo Araveda, Los padres de R. A., Carmen Cárdenas, Las Hermanas, Manuel Reyes, Stanko Potočnik, Marija Potočnik, Ana Vrbovec, Jožefa Sabina, Candelaria Pérez, Rosa Vofstadt, Juana Janez, Remigio Vena, Sara Cárcano, Ricardo Falconier, Boris Local's, Kristina Kovačič, Marija Vrbovesek, Antonio Martič, Ana Jutranič, Tránsito Hernández, María Elsa Cerar, José Berčunar, Kristel Cuderman, Jurček Kurnik, María Sánchez, Matjažek Kurnik, Ricardo Calhauser, Alojzija Potočnik, María Aman, Lojze Kovačič, Tadeo Vargas, Francisco Vidal, Filomena Hernández, Hilda Oyazga, Viktorina Oyazga, José Barria Hernández, Antonio Ayargum, Rosa Ramos.

Pokojni: Amalia Telles, Del'a Lierpe, Guillermo Stunwart.

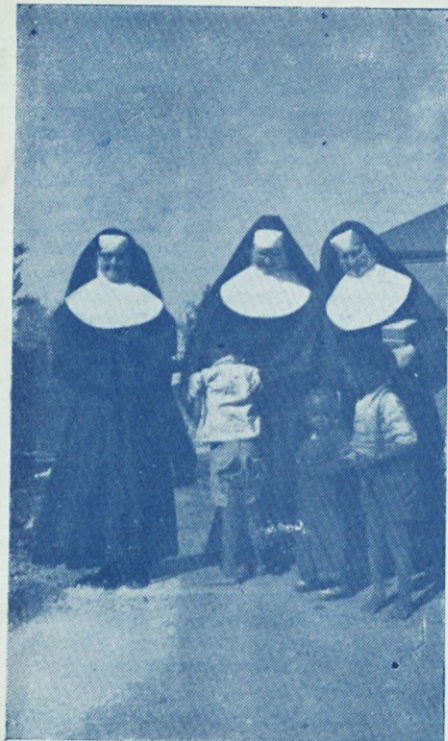
AVSTRILJA

Živi: Krumpestar Jakob in Frančiška, Starman Majda, Zdolšek Karol, Robert, Helena, Robert, ml., Sonja Veider, Matevž in Danica, Šporn Marija, Kranjc Silva Viktorija, Hraševec Ernestina, Hartlieb Hedviga, Kaltrüegger Cvetka, Porenta Marija in Matka, Šifrer Martina, Oblak Uršula, Pristov Johan, Frank, Lorraine, Patricia, Lynite.

Pokojni: Štefan Mrgan, Vera Mrgan, Kulič Frančiška, Oblak Matevž, Počeržaj Slavko, Marija Grad, Janez Grad, Kunc Marija in Boštjan.

Vse, ki količikaj zmorejo, lepo prosimo, da pomagajo slovenskemu misijonskemu listu z vplačilom ne le navadne, ampak podorne ali celo dosmrtno naročnine!

S podpiranjem "Katoliških misijonov" se podpira slovensko misijonsko delo, s katerim se gradi Cerkev božja v svetu.

SLIKA na prvi strani ovitka kaže indijskega plesalca, prizor iz verske drame na misijonskem tečaju evhar. kongresa v Münchenu. — Slika levo kaže tri uršulinke z misijona v Roodepoortu v Južni Afriki; med njimi je tudi naša s. Brigita Bregar O.S.U.

IZ VSEBINE: V svetlobi križa — Misijonska Cerkev v Indiji — Tomaž Gómez iz Kalkute — Na ženitovanjskem potovanju — Dva misijonska kardinala — Iz nemirnega Konga — Iz pisem slovenskega misijonarja v Kongo — Popotni misijonski utrinki: Med rojaki na Primorskem in Koroškem — Naši dragi misijonarji — Po misijonskem svetu — Misijonsko zaledje — Darovi.

CORREO ARGENTINO Suc. 34 (B)	TARIFA REDUCIDA
	CONCESION 5612

Registro de la Prop. Int.
No. 528.263

Director responsable: Lenček Ladislav C.M.
Domicilio legal: Cochabamba 1467, Buenos Aires.

“KATOLIŠKI MISIJONI” so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, “Slovenske misijonske zveze”. Izdaja ga “Baragovo misijonišče”. Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: Pedernera 3253, Bs. Aires, Argentina. Tiska Slovenska tiskovna družba “Baraga”, Pedernera 3253, (Lenček Ladislav C.M.), S cerkvenim dovoljenjem.

NAROČNINA: V *Argentini*: in sosednjih deželah, navadna 150, podporna 300, dosmrtna 2.000 pesov. - V ostalih deželah *Južne Amerike* 200 (400, 2.600) arg. pesov. V *U. S. A.* in *Kanadi* 3 (6, 40) dolarjev. - V *Italiji* 1.600 (3.200, 20.000) lir. - V *Avstriji* 60 (120, 800) šilingov. - V *Franciji* 12 (24, 160) NF. - V *Angliji in Avstraliji* 1¼ (2½, 16 funtov).

Letnik 1961 bo imel 10 zvezkov s skupno 512 stranmi, ne upoštevajoč ovitke.

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

- Argentina: Lenček Ladislav C.M., Misijonska pisarna, Pedernera 3253, Buenos Aires. U.S.A.: Rev. Charles A. Wolbang C.M., St. Joseph's College, P. O. Box 351, Princeton, New Jersey. - Rudi Knez, 679 E., 157 St., Cleveland 10, Ohio. - Anica Tushar, Box 731, Gilbert, Minn.
- Kanada: Rev. Andrej Prebil C.M., 594 Manning Ave, Toronto 4. Ont.
- Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario 7, Gorizia.
- Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, Via Risorta 3.
- Francija: Louis Klančar C. M., Rue de Sèvres 95, Paris (VI).
- Avstrija: B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt. - Rev. Alojzij Luskar, Kamen 14, P. St. Kanzian i. J. Kärnten. - Rev. Miklavčič Anton, Spittal a/Drau D. P. Camp. Kärnten.
- Avstralija: Franc Vrabc, Archbishop'n House, West Tce. Adelaide, S. Australia.